

Jó Pajtás

2017. XI. 9.

71. évf., 31. szám

Világos Adrianna
– Három országos
bajnoki cím büszke
tulajdonosa

PEDAGÓGUSOK NAPJA

Palacsintázunk

MESÉLGETŐ

Füllentő

TERMÉSZET

Téli álom előtt

NAHÁT!

A kagylók könnye, a gyöngy

HIHETETLEN FELFEDEZÉS

Alakját változtató anyag

A háromszoros országos bajnok Adrianna

Szeles, hűvös, de napos időben tartották meg október elején Zentán a város nemzetközi serdülőbajnokságát, amelyen Belgrádtól Szegedig 17 klub 180 versenyzője vett részt. Több kitűnő eredmény született a négy korosztályban megtartott versenyen, de közülük toronymagasán kiemelkedett a Zenta színeiben versenyző kishegyesi **Világos Adrianna** (lásd címodalunkat) eredménye vortexdobásban. Az idén háromszoros országos bajnoki címet (gerelyhajítás, vortexdobás) nyerő dobóüstökös lány vortexdobásban saját országos csúcsát (76,05 m) döntötte meg kétszer is: 77,21 és fantasztikus 79,23 méterrel (!), valamint a világ legjobb eredményét is megjavította. Ezekkel az eredményekkel Adrianna méltón zárta le a szezont az idén 135 éves jubileumát ünneplő Zentai Atlétikai Klub számára.

Röviden: Adrianna sportklubja Zentán van, ám ő kishegyesi, az Ady Endre Kísérleti Általános Iskola nyolcadikos. Sportkörökben nem titkolják: bíznak abban, hogy Adriana nevével talán már néhány év múlva a világ legnagyobb versenyein találkozhatunk majd.

A kimagasló eredmények nyomán nem marad el a dicséret

Adrianna tehetsége régóta nem vitás, de idén igazán szép eredményeket mutatott fel: gerelyhajításban és vortexdobásban három országos bajnoki címet szerzett.

Kézilabda és gerely. Miként fűződik ez a két sportág egymáshoz Adrianna esetében? A kezdetekről Györgyi, a lány édesanyja beszélt a Magyar Szó újságírójának: „A sporthoz már egész kiskorában közel került. Én imádtam a sportot, kézilabdáztam, majd bíraskodtam ebben a sportágban, és az edzőképzőt is elvégeztem. Adrianna elsős koráig mindent kipróbált, röplabdapályát alakítottunk ki az udvarban, vetünk pingpongszalt, göriztünk, amit lehetett napi egy-két órában csinálni. Abban az időben azonban semmi sem volt Kishegyesen az asztalitenisz és a karatén kívül, így jött az ötlet, hogy az iskolán belül meginduljunk a kézilabdával. Adri negyedik volt, amikor csatlakoztunk a feketicsi Jadranhoz, s hamar felismerték a szakemberek, milyen jó dobása van a lánynak. Ekkor járt élete első atlétikaversenyén a diákolimpia keretében, s volt egy dobása vortexben. Na, az micsoda? – tettük fel a kérdést, és rögtön kerestük az információkat az interneten. Gyako-

Adrianna édesanyjával

rolt egy pár dobást, és a mérők máris biztattak bennünket, ekkora dobással megnyeri majd a versenyt. Így is történt, eljutott a diákolimpiára. Azt is megnyerte, de még akkor sem gondoltuk komolyan a dolgot, ám a következő évben már a dupláját dobta, és kiderült, hogy a 44 méteres eredményénél az országos versenyen csak egy méterrel dobott többet az országos bajnok, aki ráadásul két évvel idősebb. Ekkor kezdtünk klubot keresni. A szabadkai Spartacuszal nem tudtunk megegyezni a feltételekről, Zenta viszont nagyon örült, mert versenyzőhiányban szenvedtek. A gerelyhajítás akkor még nem került szóba, hanem úgy volt, hogy egy kis kézilabda mellett a vortexet is eldobálgatja, amikor versenyek vannak. Három hétre rá tartották meg Vajdaság bajnokságát, amelyet az idősebbek mezőnyében megnyert. Ekkor, ezen a nyáron kezdtünk igazán ráedzeni a vortexre, és a szeptemberi országos versenyen is győzött! Ez idő tájt került szóba a gerely, de az elejében nem nagyon ment, mert

nem volt 4000 grammos gerelye a klubnak, tehát nem volt mivel gyakorolni. Télre aztán a kishegyesi községi tanácstól kapott egyet. Azzal kezdett el edzeni a házunk és a rendőrség közötti 35 méteres területen. Az elejében huszon-egynéhány méteres dobások sikerültek, de csakhamar már az udvarban kötött ki a gerely, kilyukasztotta a fészter tetejét, másztunk érte a fára, tehát nagyon gyorsan kicsivé vált a terület. Jól sikerült neki a téli bajnokság is, ahol a nála három évvel idősebbek mezőnyében dobogós lett, s ettől kezdve felváltva gyakorolta a gerelyt és a vortexet. Tavaly állt rá jobban a gerelyre. Őszintén szólva, nem gondoltuk, hogy ilyen jól fog menni, mert 40 méterrel fejeztük be a tavalyi évet, és a szakemberek azt mondták, a gerellyel kb. 10 méterrel lehet kisebbet dobni, mint a vortexszel. Mi már vortexben 70 méternél tartottunk, s továbbra sem volt megfelelő edzéstér, de a klub és a kishegyesi polgármester is meglepte gerelyekkel, és azokkal már 54 méternél tartott.”

És mit mond Adri?

– Természetesen örülök az eredményeknek, s arra ösztönöz, hogy mindig jobbat és jobbat dobjak. Most már a foci pályán edzek. Az atlétikai szövetség kialakított ott egy tartáncsíkot, tehát neki tudunk futni. 70-75 méterig még ott tréningezhetünk – mondta.

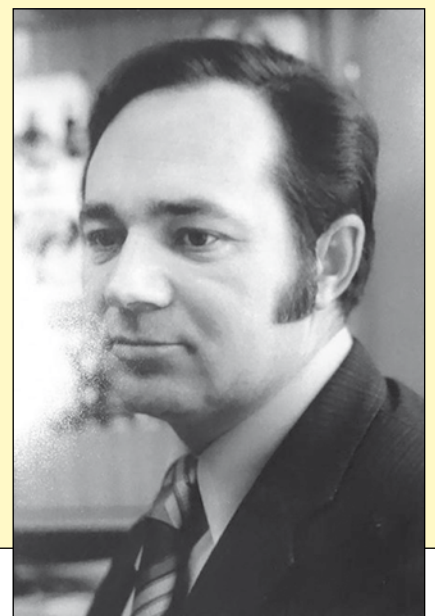
Januártól talán a Szerbiai Atlétikai Szövetség is segít, edzéstervet is kap majd a tehetséges lány. A gond ott van, hogy Szerbiában nincs megfelelő edző, de ígéretet szerint egy szlovén edző segíthet. Novemberben tartják az első közös edzést.

Ám Adrianna hamarosan középiskolás lesz, és akkor már a tanulmányok helyszínét is úgy kell megválasztania, hogy a tanulást az edzésekkel össze tudja hangolni. Topolya, Újvidék számításba jöhet, de a szegedi sportgimnázium is vonzó, ahol Márton Anita olimpiai érmes súlylökő zentai származású edzője, Eperjesi László foglalkozhatna vele.

Bárhogy is lesz, kitartást és sok sikert kívánunk Adriannának!

Vers és próza a 7. Szűcs Imre versenyen

A hétvégén Udvarnokon megtartottuk 7. Szűcs Imre Gyermekvers- és Prózamondó Versenyünket, melyet a hagyományoknak megfelelően a vajdasági magyar irodalom jegyében rendeztünk meg. Vajdaság számos helységéből 45-en jelentkeztek, és kiváló produkciókat hallhattunk. A **Krekity Olga, Barta Júlia, Kovács Jolánka** összetételű zsűrinek nehéz dolga volt. Jövő heti számunkban részletesen beszámolunk a rendezvényről: résztvevők, felkészítő pedagógusok, és a zsűritagok mondják el véleményüket.

TALÁLKOZÁS TÉKISS TAMÁS ÍRÓVAL

Olvassatok sokat, ettől fogtok felnőtté válni

Hangulatos író-olvasó találkozón vetünk részt október végén az óbecsei könyvtár dísztermében.

A nagyszámú közönséget először is **Tallós Boglárka**, a könyvtár igazgatónője köszöntötte, majd **Fenyvesi Szilvia** könyvtáros bemutatta az író, Tékiss Tamást, a **Samu sejti** című regény íróját. Megtudtuk, hogy Magyarkanizsán született 1987-ben, ott járt iskolába, majd az Újvidéki Egyetem BTK Magyar Nyelv és Irodalom Tanszéken fejezte be tanulmányait.

– Már egyetemista korában jelentek meg novellái – hallhattuk a könyvtárostól –, az első regényét, a Tükörtestvért pedig 2013-ban írta meg. Magyarkanizsán magyartanárként dolgozik az Ady Endre Általános Iskolában. A Forum Könyvkiadó Intézet pályázatára írta meg e regényt, ahol a zsűri ajánlatára kiadták a művét.

Készültem erre az író-olvasó találkozóra, a neten a regény egy részletét elolvastam, s megtetszett a mindössze harmincéves író játékos stílusa, könnyed humora. Gondoltam, nektek is beszámolok róla. A Samu sejti 2032 Kanizsájába repíti az olvasót, ahol egy első pillantásra hétköznapi tünő, ám korántsem átlagos fiúval, Samuval és kalandjaival ismerkedhetünk meg. Sok a dolga, alig van ideje enni. Míg az angol-órára karikázik tanítás után, útközben csak bekap néhány falatot. Otthon édesanyja azért panaszkodik, hogy nincs ideje semmire. Hát neki van?!

A szerzővel **Patócs László** kritikus beszélgetett a regényről, annak mondanivalójáról, megírásnak körülményeiről. A kritikus azzal kezdte a bemutatást, hogy ő elolvasta a művet, s szerinte roppant szórakoztató regény. Megtanulsz. A kérdésre, hogy hogyan tudta

A könyv tetszetős borítója

megírni, a szerző azt válaszolta, hogy sokat hozzáolvasott, sokat tanult ő is, miközben írta a regényt. Dokumentumfilmeket nézett, kutatómunkát végzett. Például, amikor a piramisok rejtélyeivel kapcsolatban fejti ki gondolatait Samu a történelemórán, vagy amikor Harry Potter világára terelődik a szó. Samu főleg a felnőttek világát szeretné kiszimatolni, ezért vizsgálja a felnőtteket. A mű célja, hogy bemutassa a felnőttek világát a gyerekek szemszögéből, hiszen ahelyett, hogy mindig az idősebbek okítják a csemetéket, a felnőttek is tanulhatnak valamit, pl. hogy hogyan tegyünk színesebbé, gazdagabbá, fantáziadúsabbá a mindennapokat – hangzott el a bemutatón.

A történet ötlete, és maga a gyermekek világának témája az író foglalkozásából ered. Mivel Tékiss Tamás tanárként folyamatosan a gyerekek között mozog, napi szinten szembesül a diákok ötleteivel, nézeteivel, gondolataival. Tehát figyelte őket órán, szünetben, érdekesnek találta a világot. A felnőtteknek gyakran nincs idejük vagy akaratuk feltárni a csemeték fejében lejátszódó gazdag világot.

Végül sokan megvásárolták a Samu sejti, s az író dedikálta.

Hogy mit üzen az író a Jó Pajtás olvasóinak? Ezt meg én kérdeztem meg.

– Olvassanak sokat, ettől fognak felnőtté válni! – mondta.

Koncz Erzsébet

„Míg a felnőttek azt gondolják, hogy le kell butítani a szókészletüket, amikor nekünk karattyolnak, meg lassabban kell szövegelniük, hogy megértsük őket, valójában az a nagy helyzet, hogy mi vagyunk azok, akik egyáltalán nem bíznunk meg bennük eléggé ahhoz, hogy őszintén, nyíltan és hosszasan akarjunk beszélgetni velük. Nem azért nem szólok hozzá a politikai eszmecseréikhez, mert lövésem sincs róla, hanem mert komplett hülyeségnek tartom az egészet, és nem azért adok elterelő választ, ha a szerelmi életemről kérdeznek, mert szegénylős vagyok, vagy mert nem tudom szavakba önteni az érzéseimet, hanem azért, mert a felnőttek egyszerűen nem vesznek minket komolyan, és nem tudják megtartani a titkainkat.” (Részlet a műből)

4 Tallós Boglárka igazgatónő és vendégei: Tékiss Tamás és Patócs László

Az író dedikált

Szeretitek a történelmet? El tudjátok képzelni, hogy van, akinek ez a szenvedélye, még akkor is, ha nem erre a pályára készült? Állítom: van, nem is egy.

Egyiküket idén szeptemberben ismertem meg. **Becsy Zsombor** szegedi hetedikes nagyanyjával érkezett egy I. világháborús emlékhelyeket felölelő tanulmányi kirándulásra. Szlovéniában és Olaszországban volt az első Nagy Háború egyik nagy frontvonala, oda vezényelték a mi vidékeink akkori hadköteles fiataljainak jelentős részét. Kíváncsi voltam én is, hol harcolhatott annak idején a nagyapám, aki szerencsére túlélte a háború borzalmait. Ám ez nagyon sok férfiembernek nem sikerült.

Zsombor volt a legfiatalabb a kirándulók között, már csak ezért is megszólítottam. Aztán kiderült, hogy a neves, jeles vajdasági író, Gion Nándor unokája. Még nem járt Szenttamáson, de nagyanyjával megígérték nekem, ha egy mód lesz rá, hamarosan pótolja a mulasztást.

Kirándulásunk legfiatalabb és legidősebb résztvevője: Zsombor 13 éves, a bácskossuthfalvi Bálint Lajos bácsi pedig 86

A család másik ágán viszont volt egy ezredes, aki derekasan kivette részét az I. világháborús történésekből. Zsombor megmutatta portréját, merthogy magával hozta az útra. Természetesen másról is beszélgettünk, íme mit mondott:

– Az osztályomban tapasztaltam, hogy nagyon kicsi az érdeklődés az I. világháború iránt, egyik barátommal szeretjük csak tanulmányozni. Szerintem a magyar csaták helyszínét érdemes megnézni, az iskolában ugyanis a kisebbekről, kevésbé ismertekről nem is ta-

Az első világháborús fronton Gion Nándor unokájával

A doberdói hadszíntéren kialakított emlékhelyen

Közösen emlékeztünk meg az I. világháború elesettjeiről a szlovéniai és olaszországi emléketemetőknél

nulunk. Otthon nem annyira interneten nézek utána a száz évvel ezelőtti eseményeknek, inkább olvasok, rengeteg sorozatot néztem, rengeteg könyvem is van róla. A családban is sokat meséltek. Nagyon nagy élmény élőben is látni ezeket a háborús helyszíneket.

– Nekem a II. világháború nagyon durvának tűnik az elsőhöz viszonyítva, sokkal több áldozata volt, a népirtás miatt is kegyetlen volt, ezért inkább az első foglalkoztat. A magyarok az I. világháborúban még jelentős szerepet játszottak,

a másodikban sokkal jelentéktelenebb erő képviseltek.

– Mindenképpen szeretnék elmenni Szenttamásra. Nagyapám két évvel a születésem előtt halt meg, nem tudtunk találkozni. Csináltam kiselőadást róla, és műveit is ismerem, nagymamának megvannak a kötetei. Olvastam mind, érdekesek.

Nagy Magdolna

Ősz a parkomban

A szabadkai Gradska optika látszerész szaküzlet rajzpályázatán, melynek témája Ősz a parkomban volt, sikeresen szerepeltek a szabadkai J. J. Zmaj iskola 4. c osztályos tanulói. Ivankov Lilla 1. helyezést ért el (ötezer dináros vásárlási utalványt nyert egy sportüzletben), Kujundzity Tifani pedig a 2. helyen

végzett (díja egy háromezer dináros vásárlási utalvány egy papírüzletben). Az osztály rágcsálnivalót, édességet és szörpöt kapott ajándékba.

A felvételen Lilla (balról) és Tifani (jobbról) látható a szaküzlet tulajdonosnőjével és munkatársával.

PEDAGÓGUSOK NAPJA

Bigiórán majd palacsintázunk

Mint ahogyan a költő, Rubin Szilárd emlékezik vissza a legkedvesebb tanítójára, te is biztos szívesen gondolsz vissza tanító nénidre, megkedvelted tanáraidat, s te is ötöst adnál nekik.

Az óbecsei Sever Đurkić iskolában is sokan szeretik tanáraikat.

Hogy kik a legnépszerűbb tanárok, elmeséli **Zapletán Erika** magyartanár nő diákjai: a hatodikos **Mecec Mia**, **Vajda Denisz** és **Balog Martin**, valamint az ötödikes **Stefaniga Viola** és **Dániel Klára**.

Miáról, aki alsós korában ott volt a köztársasági szavalóversenyen, negyedikesen pedig a Ludas Matyi főszereplője volt, ki gondolta volna, hogy ma már a fizika és a matematika a kedvenc tantárgya.

– Felsőben minden tanár nagyon kedves, de vannak, akik kiemelkednek. Nekem a matemati-

*Mintha egyetlen narancs lenne
a mi osztályunk, oly kerek.
S mint a narancs sok kis gerezdje,
úgy simul össze a sok gyerek.*

*Együtt nőttek örömben – gondban,
és jó testvér lett mindegyik:
Iskolánk héja összefogta
az osztály kis gerezdjeit.*

*Aranyágon függünk mindahányan:
Tanítónk volt az aranyág.
Ő viselt gondot ránk az iskolában,
s nemcsak tanító volt, de jó barát.*

*Sokszor hajolt meg a nehéz tehertől,
hisz nem kicsiny gond ennyi kisgyerek:
A szép gyümölcsre csúf verébsereg tör,
s a rosszaság, hej belénk csipeget...*

*De maradandó, amit megtanultunk,
kis munkásokként élve napra nap.
A fény, amelytől égten pirosultunk,
a tudás fénye mindig megmarad...*

*Mi nem fogunk már soha elfeledni,
amíg számolni, olvasni tudunk.
A te jószágod fogjuk számba venni,
s rád gondolunk, ha szépet olvasunk.*

*A te mosolyod ott ragyog az irkán,
A betűkből a te arcod nevet.
Tiéd a legszebb, legjobb bizonyítvány,
A legszebb ötöst te érdemled.*

(Rubin Szilárd)

katanárunk, Ljubovity Szasa a kedvencem, meg persze a matematikát is kedvelem. Ő igazságos, kedves, jól megmagyarázza a matekot, ott az órán megértem. A fizikát máris megszerettem. Jól szórakozunk. Képeket készítettünk, melyek segítségével könnyebben megértjük a tananyagot. „Mindkét agyféltekénket aktivizálni kell”, szokta mondani a tanárunk, Légvári Ágoston.

Mindenki azt a tantárgyat kedveli, amelyet tudja. Annabella szeret rajzolni, nem csoda, hogy a rajzóra a kedvence, meg hát a rajztanár nő, Stefanov Toll Eleonóra.

– Kedvencem a rajztanár nő – mondja Annabella –, nemcsak azért, mert órán lehet beszélgetni, hanem mert a kedvenc évszakomat rajzoljuk most, az őszt. Szeretem az őszt a tarka faleveleivel, de a telet is, s nemsokára már azt is lehet rajzolni...Persze, ötösöm van rajzból...

Viola is szeret rajzolni, de a bigiórát is kedveli. Hisz palacsintap is szokott lenni.

– Nekem is kedvenc tanárom a rajztanár nő – fűzi hozzá Viola –, de a biológiát is szeretem. A bigitanár nő, Tóth Emese is nagyon kedves, olyan jól elmagyarázza a tananyagot, hogy órán megtanulom. Meg sokat kell rajzolni, ezért is szeretem. Házit nem ad! Csak arra bízta bennünket, hogy amit leírtunk, nézzük át... „Jövő órán palacsintázunk”, mondta a múlt órán...Hozunk majd palacsintát, meg filmet is nézünk...

Klára a Petőfi Sándor Magyar Kultúrkör néptáncsoportjában táncol, nem is csoda, ha kedvenc tanára Cseszák Balázs néptáncoktató.

– Szeretem a magyartanár nőt, a tornatanár nőt, meg, mivel a Kópé táncsoportban táncolok, Cseszák Balázs táncoktatót. Sokszor vicces és huncut. Igaz, hogy nagyon szigorú, de mivel nagyon szeretek táncolni, odafigyelek a lépésekre, mikor új táncot tanulunk. Mindig várom a hétfő estét, hogy mehessek próbára.

Denisz a tornatanár nőt meg a tornaórát kedveli a legjobban. Hogy súlylökő lesz-e, majd elvállik.

– Csábi Székács Krisztina a tornatanár nőm, aki sok mindenre megtanít bennünket. Legjobban szeretem a súlylökést meg a gyakorlatokat. Természetesen ötösöm van tornából. A földrajzot is kedvelem, meg Székács Zoltán földrajztanárt, mert néha szeret viccelni is...

Martinnal is találkoztatok már a Jó Pajtásban, ő volt az, aki negyedikes korában, amikor a nagy magyar tudósokról, Nobel-díjasokról tanultak, s irtam róluk, azt mondta, hogy: „Büszke vagyok, hogy magyar vagyok”.

– A magyartanár nőt, Zapletán Erikát kedvelem a legjobban, ugyanis sokféle programot szervez nekünk. Meg szeretem a verseket, meséket. Azt is szeretem, hogy nemcsak egyszerűen elmeséljük a házi olvasmányokat, hanem versenyszerűen dolgozzuk föl. Megszerettette velünk az olvasást! Most a jövő hétre kell előlvasni a Nemo kapitányt, s már előre szólta, hogy olvasás közben gondolkozzunk kérdéseken is. Nagyon szeretünk versenyezni – fejezi be beszélgetésünket Martin.

Koncz Erzsébet

A békovai reptéren

A szabadkai Đuro Salaj iskola alsós tanulói ellátogattak a közeli bikovói repülőtérre.

Ott Goran Vuković pilótaoktató mutatta be a tanulók tantermét, ami abban különbözik a hagyományos tanteremtől, hogy sok térkép, makett, óra van.

A hangárban megtekinthettük és ki is próbálhattuk a vitorlázó repülőgépet, majd végigfuthattunk a kifutópályán.

Végül a sárkányrepülőt is megismerhettük. Nagyon gazdag és tanulságos kirándulás volt. Jól éreztük magunkat.

Stojiljković Andrej, 4. osztály, Đuro Salaj iskola, Szabadka

Régi idők karácsonya

A hajdújárasi Rózsa Sándor Civil Szervezet rajzpályázatot hirdet Régi idők karácsonya a pusztán és a tanyavilágban címmel. A pályázatra óvodások és alsósok jelentkezését várják. Bármilyen formátum és rajztechnika számításba jöhet. A munkákat december 1-jéig kell eljuttatni a következő címre: Rózsa Sándor Civil Szervezet, 24 414 Hajdújárás/Hajdukovo, Boris Kidrič utca 30.

Vicsorgott ám a Tökvicsoni!

Október 30-án tököket faragtunk az iskolában. Amíg a szülők otthon a szerszámokat készítették, addig mi az asztalokat rakosgattuk. Jöttek a szülők és elkezdődött a foglalkozás. Apukámmal a telefonján néztük meg az előzőleg letöltött képet, hogy milyen legyen az arca. Kivágtuk a tetejét, én meg kiszedtem a tök belsejét. Tavaly is ezzel az arcfórmával próbálkoztunk, de az idén különösen jól sikerült. A gyertya nem akart benne égni, mert nem volt elég oxigén. Amikor megvolt a fényképezkedés, jöhetett a kalácsevés.

Nekem nagyon ízlett a kalács, és a foglalkozás is jó volt. Igaz, hogy jövőre már nem lesz ilyen, de mindig emlékezni fogok erre a napra.

Varga Péter

Október 30-án az iskolában a szülővel töklámpást készítettünk. Mivel csak két iskolai óránk volt a tök kifaragására, mi otthon előző nap kivágtuk a tök belsejét és rárajzoltuk a mintát. Aztán másnap a suliban kifaragtuk, ami elég sokáig tartott, de belefértünk az időbe. A foglalkozás végén egy hosszú asztalra kiraktuk a tököket. A szülők lekapcsolták a villanyt. Meggyújtottuk a tökökben lévő lámpákat. Nagyon szép volt. Sok-sok kép készült rólunk. Ezután a meglepetés következett: tökmagos ropi, tökmagból készült krémmel megkent pirítós kenyér, tökmag és tökök kalács – amit Tímea nagyija készített. Finom volt minden.

Nagyon jól éreztem magam.

Kuti Lili, 4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Szép emlék

Családommal Makóra utaztunk. Az első két napot a Hagymatikum fürdőben töltöttünk.

Utolsó előtti nap ellátogattunk a Maros folyó mellé, ami nem is volt olyan messze. Miután leparkoltuk a kocsit, követtük a térképünket, ami a gyönyörű lombkorona sétányra vezetett minket. A fák felett sétáltunk és gyönyörködöttünk a tájban, szinte az egész erdőt látni lehetett. Ez a tisztás vezetett minket a kalandparkhoz. A felnőtt akadálypályával kezdtük. Előttünk egy táborozó csapat volt, a két táborvezető ment előre. Egyik rendőr, a másik tűzoltó volt. Ők mutatták, hogyan kell felnőtt módra átmenni az akadálypályán. A példamutatás nem sikerült nekik, mivel a tűzoltó megakadt az egyik akadálynál, a rendőr pedig elcsúszott, és csak csüngött fenn a magasban. A gyerekek csak nézték és nevettek velünk együtt. Azt kell még tudni, hogy ez az akadálypálya fenn volt a magasban, jobban mondván a fákon. A felszerelésben levő kapcsokkal tudtuk megbiztosítani, hogy nem esünk le a magasból, hanem csüngünk, mint a rendőr. Mielőtt elkezdene valaki mászni a fákra, kiképzést kap, hogy hogyan is kell használni ezeket a kapcsolatokat. Miután teljesen felkészültünk és sorra is jutottunk, indulhatunk. Az elején könnyűnek tűnt, de a végén úgy örültem, amikor a lábam földet ért! Ezután jöhetett a canopy. Egy jó hosszú, magas lépcsőn átvágva értünk fel. Ráakasztották a két csigát egy vastag drótra és indulhatott a repülés. És átcsúsztam a Maros folyón! Gyönyörködtem a tájban és figyeltem a fürdőző embereket. Persze a sikitás elmaradhatatlan volt. Miután átmentem kétszer oda-vissza, úgy éreztem, muszáj egy kicsit lehűtenem magam. Mivel fürdeni is készültünk, fürdőruha is volt rajtam, de a Maros folyó vize elég hideg volt, ezért csak a lábunkat mártottuk be. A kocsihoz vezető utat fürdőruhában tettük meg, vagyis csak én.

Annyira felment bennem az adrenalin és annyira élveztem ezt a napot, hogy azt szavakba nem tudom önteni. Hálás vagyok szüleimnek, hogy ide is eljutottam és remélem, még több ilyen felejthetetlen élményben lesz részem.

Kovács Lília, 8. osztály, Sever Đurkić iskola, Óbecse

„Az embert el lehet pusztítani, de nem lehet legyőzni.”

Így szól az öreg halász és a tenger című könyv jelmondata.

A könyv írója Ernest Hemingway. A könyv tartalma a fenti idézetre (címre) épül. A regény szereplői: a főhős, Santiago, az öreg halász, aki Havannában él, valamint a barátja, Manolin, a kisfiú, akit ő tanított halászni. A regény Kuba fővárosában, Havannában játszódik, és arról szól, hogy Santiago 84 napig nem fog semmit, azonban minden nap halászik a tengeren, szerencsét próbál. Sajnos a 41. napon már csak maga megy ki a tengerre, mert a 40 napi sikertelen halászás után Manolint a szülei más halász keze alá adták. Szóval a 85. napon is kiment halászni, azonban most beljebb csónakázott bármelyik másik halásznál és bedobta horgait. Egy nagy hal akadt a horgára, ami, mint később kiderült, egy kardhal volt, ezzel a hallal 3 napig küzdött, mire kifogta. Ez azonban nem az utolsó próba volt számára, most jött csak a java, le kellett győznie a cápákat. Santiago addig harcolt ellenük, ameddig csak bírt, azonban a cápák elpusztították a halat, a hallal együtt őt is.

Így kerekedett ki a történet. Nem bírták legyőzni, mert nem adta fel, de amikor a cápák megették a kardhalat, egy világ dőlt össze benne.

Sinkovics Alex, 8. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

A 3. számú jurta lakója voltam

Elképzeltem, milyen volna, ha ma is jurtában élnének az emberek.

A mi családunk bizonyosan élvezné ezt a régifajta életmódot. A férfiak vadásznak, tűzifát gyűjtenek. Még csatáznának az ellenséggel is. Az elejtett vad bőrét a nők kidolgozták, ruhákat készítettek belőle. A gyerekek etetik az állatokat, segítenek amit kell. Esténként a tűz köré ülve hallgatnánk az öreg bölcsek régi történeteit.

Sajnos, ma már nem lakunk jurtában, mindezt csak elképzelni lehet.

Pusztai Róbert, 4. osztály, Kókai Imre iskola, Temerin

Ősz

*Hívogat az iskola,
véget ért a nyár.
Szálldogál az ökörnnyál,
búcsúszom tőled sokszinű, pihentető nyár.*

*Hullik egyre az eső,
bebocsátást kér az ismerős érkező.
Vendégünk, az ősz kopogtat,
tobozt gyűjt, lombot fest, seper, diót ropogtat.*

Szabó Rebeka, 6. osztály, Csáki Lajos iskola, Topolya

Mi leszek, ha nagy leszek?

Ezt a kérdést már biztosan mindenkinek feltették. Semmit sem lehet tudni biztosan, azt főleg nem, mi lesz holnap.

Amikor kicsi voltam, mindig is habléány akartam lenni. A gyerekeknek nagy a fantáziájuk, mindig valami csodás, mesebeli karakterek szeretnének lenni. Ahogy nőttem, egyre inkább változott a véleményem. Úgy gondoltam, hogy cukrász leszek, mert akkor sok fagyit ehetek. Mindig csodálkozva néztem, hogy a cukrászok nem esznek fagyit, így valahogy elment ettől a kedvem. Mostanra pedig – fogalmam sincs. Nagyon szeretnék valami olyan foglalkozásba kezdeni majd, amit szeretek. Hiszen ha nem szeretem, akkor mindennap csak dühöngök és alig várom, hogy hazamehessek. Mivel hatodik osztályos vagyok, van még időm eldönteni, de ez engem folytonosan foglalkoztat. A terveim között szerepel angoltanár, esetleg magyartanár. Ez valószínűleg azért van, mert szeretem a tantárgyakat, de főként a tanárokat. Orvos vagy nővér is szívesen lennék, mert szeretem a biológiát és nagyon érdekesnek találom. Amíg nem döntök, addig a „mi leszel, ha nagy leszel?” kérdésre viccesen azt válaszolom: „felnőtt”.

Mindenki merjen álmódzni, mindig törekedjen arra, amit nagyon szeret!

Kuruc Alexa, 6. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

A megszelídítés története

A kutyám neve Bundás, négy éves.

A nagyszüleimtől kaptam szülinapomra. Amikor kaptam, egy hónapos volt. Mindenre és mindenkire morgott. Jutalomfalatokat adtam neki, úgy próbáltam megtanítani arra, hogy mit szabad és mit nem: hogy a papucsokat ne hordja el és ne rágja szét, hogy ne ásson gödröket, hogy ne pisilje le a virágokat. Betanítottam arra, hogy ha a nevét hallja, hozzám jöjjön. Úgy játszottunk együtt, hogy ha eldobtam a botot, ő visszahozta, parancsszóra leült és lefeküdt, amikor pedig megdicsértem, pacsit adott. Kisebb-nagyobb szerencséivel sikeres munkát végeztem.

Sajnos, mi lakásban élünk, ezért nem vihetem haza. Bundás kutyám a nagyimnál lakik, amikor tudok, kimegyek hozzá, és sokat játszok vele.

Nógrádi Dániel, 5. osztály, I. G. Kovačić iskola, Szabadka

Bámul, mint borjú az új kapura
Kávai Renáta, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Egy nap a barátaimmal

Szeptember 29-én az osztályunk a c osztállyal a Csík-ér partjára kirándult.

Iskola után 3 óraker gyülekeztünk a malomiskolánál. Amikor mindenki odaért, elindultunk a sulis háta mögött. Húsz perc elmúltával megérkeztünk a szigetre. Ott az osztályfőnök azt mondta, hogy senki se megy ki a szigetről. Az utasítás után sokan a hídnál lerakodtak és leültek a padokra. Két osztálytársammal unatkoztunk és elmentünk körülfutni a Csík-ér partját. Amikor visszaértünk, még mindenki beszélgetett. Később az osztály nagy része elment a sziget egyik lapos, kopár részére focizni. Két csapatra oszlottunk és elkezdtük a meccset. A meccs sokáig tartott, végül a két csapat döntetlenben egyezett ki. Indulás előtt elkezdtünk egy kislabdát dobálni. A hazaindulás előtt mindenki összeszedte a holmiját és a hídnál találkoztunk. A főúton mentünk hazafelé, ahol a szőlősorok leváltak arról az utcánál, amelyikben élnek.

Nekem nagyon tetszett ez a pénteki nap. Szeretném, ha több ilyen kirándulásra is mennénk.

Német Dominik, 6. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Fazekas Mihály: Lúdas Matyi

Volt egyszer egy Döbrögi nevű gazdag ember.

Hát én is jól megszenvedtem vele, mivel az egyik favágója voltam. Nem volt valami fényes munka, mert mindig ugrani kellett a kedves Döbrögi bácsinak. No, de itt az a lényeg, hogy volt egy Lúdas Matyi nevű gyerek, akit az uraság ötvenszer botoszott meg, mivel Matyi nem adta olcsóbban a ludakat. Ez a gyerek merész volt és megfogadta, hogy meg fogja verni. Ezen mindenki elkezdett nevetni, azt hitték, hogy biztosan csak viccel. Hát ez nem így lett, mivel tényleg megverte. Először is ott voltam, mivel Matyi beöltözött egy tervezőféleségnek és azt mondta Döbröginek, hogy nem jól van úgy a tetője. Így hát ki kellett vágnom jó sok fát. Egyszer, amikor már kb. a negyediknél tartottunk, nem hallottuk, hogy Döbrögi beszélgetne a „tervezővel”. Egyik társammal odasétáltunk és megkerestük Döbrögöt. Nos, hát eléggé furcsa helyzet volt, mivel uraságunk ki volt szépen kötözve egy fához. Nem volt nagy kedvem segíteni neki, de sajnos muszáj volt.

Nem szeretem, de mivel szolgálja vagyok, nincs sok választásom.

Szurányi Antónia, 6. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Vreckó gyermek egy napja

Ma reggel a telefonom csörgésére ébredtem.

„Miért pont ma van szeptember 1-je? Miért pont ma kell, hogy kezdődjön az iskola?” Ezekkel a gondolatokkal keltem fel. Felültem az ágyon, és bambán bámultam magam elé. Amikor lelkileg is felébredtem, azon kezdtem el agyalni, mit vegyek fel. Végre eldöntöttem, miben szeretnék kilépni az utcára, hogy elinduljak az iskolába. Bementem a konyhába enni egy szelet mézes kenyeret, mert nagyon éhes lettem. Majd a fürdőszobába vitt az utam, hogy megmosdjak, fésülködjek és fogat mossak. Hét óraker csengetnek be az első órára. Elindultam az iskolába, kint meglehetősen hideg volt. Rajtam egy hosszú ujjú és egy mellény volt. Még így is fáztam. Amikor odaértem az iskolába, már ott volt Heni, Karolina, Melánia és

Családi kirándulás

Aleksandrović Lara, 2. osztály, J. J. Zmaj, Magyarkanizsa

Flóra is. Sokat beszélgettünk, mielőtt jött volna az igazgató. Ekkor csatlakoztunk az osztály többi tagjához, és az igazgató elkezdett beszélni. Természetesen nem hallottam belőle semmit. Megkérdeztem hát Karolinát:

– Te hallasz ebből valamit?

– Nem – mondta.

Az osztályfőnök ekkor odajött, az igazgató ugyanis befejezte a mondanivalóját. Elindultunk a 13-as terembe, de, mint kiderült, véletlenül a hétfői órarendet nézte. Ezért kismfordáltunk a teremből, és megkerestük a 4-es osztálytermet. Megkaptuk az órarendet. Mindennap 7 óránk van. Az iskolában töltött első nap unalmas volt. Németen és fizikán már tanultunk is! Mire hazaértem, nagyon éhes voltam. Megebédeltam és olvastam egy könyvet.

Estére már nagyon fáradt lettem. Vacsoráztam, lefűrödtem és tévéztem még egy kicsit. Amikor nagyon álmos lettem, betakaróztam, és elnyomott az álom.

Vreckó Fanni, 7. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Kirándulás

A kirándulásra reggel indultunk. Első állomásunk Zombor volt, a legzöldebb város Szerbiában. Láttuk a karmelita templomot és a vármegye házát. Zomborban fogyasztottuk el a reggelit. Láttuk Szerbia legnagyobb festményét a Zentai csatáról. Ezután Doroszlóra mentünk a Szentkúthoz és ott megebédeltünk. Utána a Bácsi várhoz utaztunk. Megnéztük a várnak az utolsó megmaradt bástyáját. Megnéztük a bástyában a kiállítás. A csigalépcső a bástyában nagyon szűk volt és magasak voltak a lépcsők. A kiállítás után lementünk és játszottunk a fűvön. Nem sok idő elteltével bementünk az emléktárgyboltba venni valami apróságot. Utána hazaindultunk.

Bazsó Ákos, 3. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Tréfás mese

Egy szép nyári napon elkezdődött a tanítás. Olyan meleg volt, hogy bundában és csizmában kellett mennem.

Matekórán bukfenceztünk, rajzórán énekeltünk, földrajzórán tánccra perdültünk, magyarórán logikáztunk, biológiaórán falra másztunk. A tanáró örömeiben megtapsolt minket, és csokit adott a lustaságunkért.

A tanév egy napig tartott, a diákok szomorúan fogadták ezt a hírt. Mindenki évet ismételt, és ez így ment éveken keresztül. Így volt, igaz nem volt.

Csányi Csilla, 5. osztály

Hol volt, hol nem volt, de valahol mégis volt, az Üveghegyen is túl, de még a két Óperenciás-tengeren is túl, élt egy cápa.

Képzeljétek, még egy víz alatti falut is széttúrt. Na, de az a lényeg, hogy volt egy másik falu is. Abban a másik faluban élt egy vízi szerzetes. Ő ha felment a felszínre, és szárazföldre ütközött, akkor kecskévé változott, és kecskéként járta a világot, úgy, mint egy vízi szerzetes. Már azon is gondolkodott, hogy bána lesz, és úgy ismerkedik a világgal.

De egyszer talált egy víz alatti falut... Azt hiszem, azt is széttúrta.

Aki ezt elhiszi, az rosszabb egy lyukas lufinál.

Horváth Csongor, 5. osztály, Moša Pijade iskola, Pacsér

Ősz a parkomban

Ivankov Lilla, 4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

CSILLAGÁSZAT

Óceán lehet a legközelebbi lakható bolygón

Óceán boríthatja a Naprendszerhez legközelebbi, lakhatónak tartott bolygót – jelentette be a francia nemzeti tudományos kutatóintézet, a CNRS.

A CNRS asztrofizikusai kiszámították a Proxima b jelű planéta méretét és felszíni tulajdonságait, ennek alapján gondolják úgy, hogy a bolygó a Földhöz hasonlóan vizes lehet. Augusztusban fedezték fel a Naprendszerhez legközelebbi, „mindössze” 4 fényév távolságra lévő, Földszerű bolygót, a Proxima b-t, amely a lakhatósági zónában kering a Proxima Centauri csillag körül, épp megfelelő távolságra ahhoz, hogy a víz (ha van) folyékony halmazállapotban maradjon meg a felszínén. (Ha egy bolygó túl közel van a központi csillaghoz – mint esetünkben a Merkúr vagy a Vénusz –, akkor a víz elpárolog, ha pedig nagyon távol kering – lásd a Naprendszer külső gázbolygóit –, akkor megfagy).

Fantáziarajz a Proxima b-ről és anyacsillagáról, a Centauriról

A Proxima b a csillagászok számításai szerint 30 százalékkal lehet nagyobb a Földnél és körülbelül 7,5 millió kilométerre kering a Centauri körül. Ez a Nap–Merkúr távolságnak nagyjából a tizede, a CNRS kutatói ennek ellenére állítják, hogy folyékony víz lehet a felszínén. A Centauri ugyanis jóval kisebb, a fénye pedig mintegy

ezerszer gyengébb a mi Napunkénál, így bolygója pont kedvező távolságban kering ahhoz, hogy az élet kialakulhasson rajta.

Az exobolygók méreteit általában a csillaguk fényének kitakarása alapján, úgynevezett tranzitmódszerrel számítják ki. Csakhogy a Proxima b-nél még nem sikerült megfigyelni tranzitot, ezért a CNRS csapata számítógépes szimulációkra hagyatkozott. Az eredmények szerint a bolygó sugara majdnem akkora, mint a Földé, legfeljebb 1,4-szerese lehet.

A legkisebb – 5990 kilométeres – sugárral számolva, egy nagyon sűrű, fém maggal és sziklás köpenyvel rendelkező bolygóról lehet szó. Amennyiben van víz a felszínén, az legfeljebb a kőzetbolygó tömegének 0,05 százalékát teheti ki (a Föld óceánjainak tömegaránya 0,02 százalék). A legnagyobb, 8920 kilométeres sugárral számoló szimuláció szerint a Proxima b tömegének 50 százalékát teheti ki a mag és a köpeny, 50 százalékát pedig az óceánok. Ebben az esetben egyetlen hatalmas, 200 kilométer mély óceánnak kell lennie a felszínén.

Mindkét modellszámítás szerint vékony légkör burkolhatja a bolygót, ami tovább növeli az élet kialakulásának esélyeit.

A Proxima-rendszer (Fotó: NASA)

HIHETETLEN FELFEDEZÉS

Alakját változtató anyag

Képes a színét és alakját változtatni az amerikai hadsereg kutatócsoportjának találmánya, egy új anyag.

A polip fantasztikus dolgokra képes a bőrével. Érzékeli vele a fényt, ellenáll saját tapadókorongjai szívóhatásának, és segítségével tökéletesen beleolvad a környezetébe. Ez utóbbi keltette fel az amerikai hadsereg figyelmét. Kutatócsoportjuk kifejlesztett egy újfajta, alakváltozó anyagot, ami úgy viselkedik, akár a polip kültakarója.

A polip bőrért kisméretű, izmos dudorok, úgynevezett papillák borítják, melyek segítségével a másodperc törtrésze alatt képes megváltoztatni a szövetszerkezetét. Ennek a mechanizmusnak köszönhetően kitűnően beleolvad környezetébe. Hol úgy néz ki, mint egy

korall, hol úgy, ahogy egy víz alatti kő. A rugalmas szilikonból készülő anyag membránja többnyire lapos, amikor viszont levegővel telítődik, szinte bármilyen 3D-s alakot képes felvenni. A technológia segítségével eddig kövek és növények utánzatát készítették el. A tudósok hamar rájöttek, hogy ezt a technikát milyen kitűnően lehetne alkalmazni katonai öltözék készítésekor. Az ilyesfajta anyagból készülő ruházat biztosítaná, hogy a katonák bármilyen környezetben pillanatok alatt álcázhassák magukat. Számos katonai technológiához hasonlóan, ez az anyag szintén alkalmas lehet akár mindennapos használatra is.

Képzeljük csak el egy olyan autó műszerfalát, ahol a különféle kapcsolók csak akkor jelennének meg, amikor szükség van rájuk,

vagy egy olyan keverőtálat, ami csakis főzészkor emelkedne ki a konyhapultból!

Azon is érdemes elgondolkodni, hogy ez az anyag a polipnak csupán a mimikrijét utánozza le. Pedig sok egyéb lenyűgöző tulajdonsággal is bír: többek közt hatékonyan szabályozza több ezer tapadókorongját, és egészen apró résen is könnyedén átréseli magát. Ezekre a trükkökre egyelőre kizárólag a fejlábúak képesek, a tudomány számára máig rejtély, hogy csinálják. De ami késik, nem múlik...

Téli álomra készülődve

Tájainkon négy pefefaj él, közülük a kisebb patkány nagyságú nagy pele a leggyakoribb. Bundája tömött, puha tapintású, háta és oldalai ezüstszürkék, barnás futtatással, hasoldala fehéresszürke, lompos farka a mókuséra emlékeztet. Kidülledő szemei körül sötét folt van. Tápláléka erdei gyümölcsökből, bogyókból, magokból, zöld növényi részekből és rovarokból áll, de nem veti meg a madártojást sem.

Széncinege

Téli álma októberben kezdődik, és hosszú ideig, akár hét hónapig tart. A nyár végén és ősszel erősen felhízik, zsírtartalékot gyűjt a hosszú téli pihenő idejére. A telet akár méternyi mélységben, maga ásta földi üregben, néha sziklarepedésben vagy épületek padlásán tölti. Lompos farkát magára teríti, betakarozik vele, azután megfedkezik a világról. Októberben kezdi meg valamivel rövidebb téli álmát a kis mogyorós pele, és a hó elején húzódik pihenőre az említett két fajnál ritkább erdei pele.

Ősszel az addig párokban élő cinegék kis csapatokban járják az erdőt. A vegyes csoportokban többnyire a széncinegék vannak a legtöbben, de mindig társul hozzájuk néhány kék és barátcinege, fakusz, őszapó, de néha harkályaink Benjáminja, a csupán veréb nagyságú kis fakopáncs is velük keresi táplálékát. A csoportosulás előnyös

számukra, mert több szem többet lát alapon hamarabb találnak jó táplálkozóhelyet, de azért is, mert így nagyobb az esélyük arra, hogy a lopva közeledő karvalyt időben észrevegyék.

A kertekben és parkokban gyakori nagy fakopáncs harkályodúban tölti az éjszakát. Az alvás céljára kivájt üreg rendszerint kevésbé tágas és belül kicsit „rendetlenebb”, mint azok, amelyekben a költés zajlik és fiókák nevelődnek. A madár megszokott alvóodújához minden este visszatér, és érdemes megfigyelni, hogyan közelíti meg a pihenőhelyét. Ez a parkokban vagy arborétumokban nem nehéz, hiszen a madarak megszokták a sétányokon mozgó vagy a padokon üldögélő embereket.

A harkály először általában egy közeli fa magas ágára száll, tollázkodik, rövid „kix” kiáltását hallatja, azután lejjebb röppen és lassan közelít az odú felé. A Népligetben megfigyelt egyik madárnál körülbelül tíz percig tartott, amíg az alvófa törzsére jutott. Ott néhányszor körbekúszott, fokozatosan közelített az odú felé, majd annak nyílásához ugrott. Körülpillantott, és amikor semmi gyanúsat sem talált, eltűnt az üregben.

A fekete rigók mindig lármáznak egy kicsit, mielőtt aludni térnek. Élénk „szríí” hangokkal röpködnek ide-oda, hol egy faágra szállnak, hol a gyeper eszkegnek, de csak azért, hogy nyomban utána valamelyik bokorra üljenek. A legszívesebben túlevelű sűrűségekben éjszakáznak, gyakran tucatnyi vagy még több madár együtt. Ezeket az alkalmas pihenőhelyeket nemegyszer

Fenyőpinty

több kilométernyiről keresik fel esténként. Találtam már olyan alvóhelyet, ahol rajtuk kívül zöldikék és fenyőpintyek is éjszakáztak. Ahol a parkban ostorfák állnak, oda októberben–novemberben rendszeresen megérkeznek a nagy fenyőrigócsapatok, de köztük mindig láthatunk néhány szőlőrigót is. Először a fák legfelső ágain levő bogyókat csípdesik le, de a mikor ott már minden elfogyott, lejjebb szorulnak, és végül még a föld felé hajló ágakat is lekopaszítják.

Azokban az években, amikor észak felől nagy csonttollú csapatok érkeznek Közép-Európába, a bóbítás madarak előszeretettel keresik fel a parkokat és egyáltalán a településeket, ahol mindig találnak táplálékot maguknak. Az ostorfa bogyói mellett szívesen fogyasztják a japán akác termését, a tölgyeken tenyésző sárga fagyöngy ragacsos bogyóit, de ahol gyümölcsfát és azon ott felejtett almát vagy körtét találnak, azokból is boldogan csemegéznek. Madárbarátok a fák ágaira tűzött almagerezdekkel sikerrel házhoz csalogathatják ezeket az egyébként is nagyon bizalmas, szép északi vendégeket.

Sch. E.

Nagy pele

MADÁRLES

Pajzsoscankó

Írja: Balogh István

Északi elterjedésű faj, a sarkkör tundravidékén általánosan elterjedt. Délebbre az Északi- és a Balti-tenger környékén elterülő nedves réteken költ, még délebbre viszont csak ritkán fordulnak elő kis, elszigetelt populációi, vagy magányos párok alkalmi költései. Nálunk nem költ. A hímek tavasszal nyakuk köré nagy tollgallért növesztenek. Párválasztáskor egy-egy szemrevalóbb tojóért a hímek látványos harcot vívnak egymással. Ilyenkor a gallért pajzsszerűen szétnyitják (innen ered a nevük!), hogy nagyobbaknak, félelmetesebbnek látszanak, ezek a harcok azonban inkább szertartásszerűek, mintsem veszélyesek. A pajzsoscankó tavasszal és ősszel nagy csapatokban vonul át vidékünkön. Egy-egy csapat nemritkán több száz példányból is állhat, és tavasszal gyakran láthatók kö-

zöttük már kifejlett tollgallérral rendelkező hímek is. A hímek tollazata nagyon változó, olyannyira, hogy két teljesen egyforma egyedet eddig még soha nem sikerült megfigyelniük a kutatóknak!

Mivel anyám előtt születtem, apám a lakodalmára készültében a malomba küldött lisztet fűrészelteni.

Fölraktam ökreimet a kocsira, rúd mellé fogtam a búzászásokot. Odaértek, mondják, a malom elment kocsmázni. Leszúrtam az ökörhajtó ostoromat, megyek a maloméért. De már akkor nagy nyugodtan szalonnázott az árokparton. Egy husággal jól végigvágattam rajta, biztatásul, mindjárt elkezdte kovácsolni a réteslisztet.

Az ostoromból ezalatt égig érő fa nőtt. Körülötte keresem az ökreimet. Fölmásztak a hegyébe legelni. Megyek utánuk, hát uramfia! – ezer seregély az ágakon. Rakom az ingem derekába. Egyszer csak megindultak velem. Szállunk a Maros fölött. Asszonyok mossák ott a ruhát. Rám csudálkoztak:

– Ojvéé, de nagy madár!

Úgy értem, oldjam meg a gatyám. Megoldottam. A seregélyek kihussantak az ingemből, én meg zuhantam lefelé. Volt nálam egy fél marék korpa, sebesen sodortam belőle a kötelet. Ereszkedtem lefelé. Hanem egy egér elrágta a korpakötelet. Belecsapódtam a marosba, kivágtam belőle annyi halat, tizenkét ökrösszekér nem bírta el, egy meztelen cigány gyerek a kabátja zsebében elvitte.

Hajamnál fogva ráncigáltam ki magam a Marosból. Mire partra vergődtem elvesztettem a fejem. Hogy lehetek meg anélkül, mire tegyem a kalapomat? Gyorsan kerekítettem sárból. Szerencsémre, mert apám már nagyon keresett. Hazavittük a lisztet, tapostuk belőle a rétest.

Füllentő

Ekkorára nagyon megéheztem. Udvarunkon egy kazal verébtójásból hátaslovak dagasztották a tésztának való csöves kukoricát. Egy tojást feltörtem, eszegettek a szélén. Beleejtettem a bicskám. Hogy menjek utána? Szemöldököm kitéptem, abból raktam létrát. Három napig megyek lefelé. Sírtam a jó bicskám után. Ott bolyongok estig a verébtójás alján, odajön egy lovatlan huszár. Vigasztalt, hogy ő már egy hete itt keresi a Pejkót, annyira ellegelészett a tojásban. Apám már türelmetlen volt, utánam üzent a sütőlapáttal, hogy de siessek a gémeskútra borért. Fölnyergeltem a Fakót, ülök a Szürkére, vágattam a Sárgával. Este kipányváltam legelni a nyeret, itattam a kantárt, párnának fejem alá gyűrtem a Sárgát.

Arra ébredtem, hogy megint éhes vagyok. Fölmásztam az uborkafára, ráztam róla annyi krumplit, csak úgy hullott a sok répa, reték, mogyoró. Odasereglettek a mókusok, eszegettek előlem. Egy mókust farkánál kaptam. Ijedtében ugrott akkorát, engem föl vágott az égbe. Ott még sosem jártam. Gondoltam, ha már sorsom ide vetett, megnézem Panna ángyomat. Nagy munkában találtam. Templomtoronnyal foltozta a lekvárfőző üst fenekét. Örült a jöttömnek. Szünyogtojásból kicsépelet rántottát vágott a hátamhoz, úgy vendégelt. Amit nem bírtam megenni, mind a hajamra kente. Alig nézhettem széjjel, éreztem égbe járó illatairól, hogy odalent javában legelik már a tüzes kemencét, darálják a

túrós lepényt. Apámnak hét szabómester köszö-rülte a völegényruhát. Hányta a szikrát.

A fonott kalácsot ósával faragták, kátrányozták a dobostortát, kilencet fialt baltával borotválták a szilvás gombócot.

Nagy mehetnékem támadott, hiszen engemet annyira várnak odalent, hogy régen elfelejtettek. Összemarékolam egy félországnyi báránnyel, létrát facsartam belőle. Alig teszem földre a lábam, apám ott alszik, mérgében majd megszakad a nevetéstől, hogy hol vagyok istenvilág óta, amikor anyám megszületett, szaladjak a Tiszára fűrésztövízért. Forró nyár volt, a folyó befagyva. Lekapom a fejem, beverem a jeget, rostával feneketlen vödörbe meregetem a fűzfát. Épp delet harangoztak éjfélkor, ahogy hazaérek. Már a feje tetején áll a lakodalom. Nekifeküdtem táncolni. A szoba sarkában zsákokba kötve a Duna, Tisza, Dráva, Száva, madzag a támasztója. Fakilincs mindegyiken. Nagybőgővel citerázták a talp alá való tücsökciripelést. A táncosok közé perdülve elaludtam. Tökhajóból való sarkantyúm pengett, akár az ágyúdörgés. Sarkantyúm kivágta a Duna, Tisza, Dráva, Száva zsákját, vitte a víz a lakodalmat.

Szaladtam a bábaasszonyhoz, kétágú horgot hímeztetni. Orruknál fogva húzgáltam ki a fullalókat. Azóta két lyuk van mindenkinek az orrán.

Aki nem hiszi, járjon utána!

(Magyar népmese)

A törpe

Vasárnap, március 20.

Volt egyszer egy fiú. Olyan tizenkétéves-forma, hosszú, sovány és szőszhajú. Sok hasznát nemigen látták, főképpen aludni és enni szeretett, no meg – rossz fát tenni a tűzre.

Egy vasárnap reggel szülei a templomba készültek, ő meg ingujjban ült az asztal tetején, és arra gondolt, hogy ez így éppen jól adódik: apja, anyja elmennek, és ő egész délelőtt a maga ura lesz. „Leakasztom apám puskáját, és lövöldözők majd!” – gondolta. Az apja már indulni akart, de mintha kitalálná a gondolatát, a küszöbön hátrafordult, és odaszólt neki:

– Ha már a templomba nem jössz velünk, legalább a prédikációt elolvashatnád itthon.

– Jó, majd elolvasom – felelte a gyerek, és magában persze azt gondolta, hogy úgyse olvas többet, mint amennyi jólesik.

Az anyja tüstént a könyvespolcnál termett, leemelte Luther prédikációskönyvét, felütötte az aznapi prédikációját, és úgy tette az asztalra, még a nagy karosszékét is odahúzta, pedig abba máskor nem ülhetett senki, csak az apja.

Selma Lagerlöf

Nils Holgersson csodálatos utazása Svédországban

Részlet

A gyerek nézte a nagy készülődést. „Kár ennyit fáradni, hisz legfeljebb egy-két lapot olvasok” – gondolta, de az apja megint mintha belelátott volna a fejébe, szigorúan mondta:

– És rendesen olvasd ám! Mikor hazajövünk, kikérdezlek, és ha látom, hogy átugrottál egy részt, jaj neked!

Végre-valahára elmentek. Nils az ajtóból utánuk nézett, és dohogott magában, amiért így kifogtak rajta. „Most persze dörzsölik a kezüket, és örülnek, hogy ezt ilyen jól kieszték. Itt csücsülhetek a prédikációval egész délelőtt, amíg oda lesznek.”

De szülei – Holger Nilsson meg a felesége – bizony nem örültek, sőt inkább nagyon is bántódtak. Szegény zsellérek voltak, a telkük alig nagyobb egy gyümölcsösnél. Mikor odaköltöztek, mindössze is egy malacot meg pár tyúkot tudtak etetni, de szorgalmukkal annyira vitték, hogy most már három tehenük és néhány libájuk is volt. Igazán szépen gyarapodott a gazdaság, és ezen a vasárnap reggelen vidáman ballagtak volna a templomba, ha a Nils gyerek nem búsítja szívüket.

Az apja azt panasolta, hogy lusta és hanyag a fiú, az iskolában nem tanul, és olyan tudatlan, hogy jóformán a libákat se meri rábízni.

Az anyjának meg az fájt mindegyiknek, hogy lelketlen és durva, bántja az állatokat, verekszik a gyerekekkel.

„Bárcsak megtörné rosszasságát az Úristen, és megmásítaná a szívét

– sóhajtott. – Anélkül csak szerencsétlenné tesz bennünket, és ő se lesz boldog!”

A fiú sokáig tanakodott, elolvassa-e a prédikációt vagy sem? De aztán úgy döntött, hogy most az egyszer jobb lesz szót fogadni.

Elhelyezkedett a karosszékben, és nekifogott. Félhangosan mormogta a szavakat, és mintha ettől elálmosodott volna, érezte, hogy lecsuklik a feje.

Gyönyörű tavaszi idő volt odakinn. Még csak március huszadikát írtak, de itt a vemmenhői járásban, Svédország legdélibb vidékén már erősen tavaszodott. Még nem zöldelltek a fák, de fakadt, élettől duzzadt minden. Az árkokban víz csörgedezett, a partokon virágzott a martilapu, a kőfalat befutó gízgaz is csak úgy barnállott, ragyogott.

A távoli bükkös percről percre dúsabbnak, sűrűbbnek tetszett, az ég magas volt, és felhőtlen kék. A félig nyitott ajtón behallatszott a pacsirta trillázása. A tyúkok, libák az udvaron sétáltak, a tehenek el-el-

bődültek az istállóban, mert oda is behatolt a tavasz szaga.

A fiú olvasott, de nagyon elálmosodott. „Nem akarok aludni, hisz akkor délig se készülök el” – gondolta, és igyekezett nyitva tartani a szemét.

De hogy, hogy nem, mégis elaludt.

Sokára-e, vagy nemsokára – de felriadt valami neszre. Tükröcske állt előtte az ablakdeszkán, és abban jóformán az egész szobát látta.

Mikor most felrezzent, és felémelte fejét, a tükörben látta, hogy háta mögött a láda fedele nyitva van.

Az anyjái volt a nagy, vasveretes tölgyfa láda, más nem is nyúlhatott bele. Abban tartotta a féltve őrzött, nagyanytól örökölt régi divatú falusi ruhákat; piros szöttes mind a kettő, derekuk rövid, a szoknya ráncos, a mellrészt gyönggyel hímzett. És más ilyen ócskaság is van ott, keményített, fehér fejkendők, nehéz ezüstcsatok, láncok. Ma már senki se viseli, az anyja is gondolta már, hogy eladja, de aztán mégse vitte rá a lelke.

Nils tisztán látta a tükörben, hogy a láda fedele fel van csapva. Nem értette a dolgot. Hiszen az anyja bezárta azt a ládát, mielőtt elment! Még csak az kellene, hogy éppen olyankor hagyja nyitva, mikor a fia egyedül van a házban. Azt nem teszi.

Félelem szorította össze a szívét. Hátha tolvaj lopódzott a szobába? Mozdulni se mert, szinte megdermedt, és csak nézte a tükröt.

Remegett, mert azt hitte, mindjárt előbukkan a tolvaj. De ahelyett valami apró, fekete árnyékot látott a láda szélén. Nézte, mi az, és mennél tovább nézte, annál furcsább volt. Nem akart hinni a szemének.

Az árnyék nem árnyék, hanem valami eleven!... A mindenét!

Egy törpe ül ott, a láda szélén szétvetett lábakkal.

Földrajzkönyvből meseregény

1900 környékén Svédországban arra gondoltak, mi lenne, ha a tankönyveket írók írnák? Nem tanárok vagy tudósok, hanem irodalmárok, szépírók. Így született meg Selma Lagerlöf könyve is az engedetlen és az állatokkal kegyetlenül bánó kisfiúról, Nilsről, akit egy törpe elátkoz, és magához hasonlóvá varázsol (ennek az a jó oldala, hogy ezentúl megérti az állatok nyelvét). Mivel az állatok bosszút akarnak állni Nilsen, nem marad más választása, útnak indul a vadludakkal és a Márton nevű házi lúddal, majd bejárja egész Svédországot. Utazása során belátja bűneit, megbánja azokat és megjavul. A

szövegrészletben Nils Luther Mártonnak, a reformáció atyjának prédikációskönyvéből olvas. Ez számunkra egy érdekes aktualitással bír, mivel a reformáció kezdetének 500. évfordulóját ünneplik a világon mindenütt 2017-ben. Másrészt azért is figyelmet érdemel, mert Nils útítársa Márton, a házi lúd, aki szabadon szeretne fészkelni, és akiben kicsit ráismerhetünk Luther Mártonra is. Mindketten fellázadnak a világban számukra kijelölt keretek ellen, és szeretnék megváltoztatni azt a maguk eszközével. Márton így nem kizárólag útítárs, de szellemi vezetőként is feltűnik Nils előtt. Olyan, akár egy prédikáci-

óskönyv: csak éppen észrevétlenül, közvetlenül tanít. Nils utazása pedig egy vezekléstörténet, a bűnbánathoz és megbocsájtáshoz vezető út.

Az író mindent nagyon ügyesen épített bele művébe, arról a nagy tudásanyagról nem is beszélve, amit évek munkájával összegyűjtött Svédország állat- és növényvilágáról, valamint néphagyományáról (folklór), hogy ne csak szórakoztató, de minél pontosabb könyvet ír-hasson.

Vajon te melyik tankönyved íratnád át egy íróval? Nekem lenne is néhány javaslatom... :)

Herédi Károly

Híres magyar tudósok

Jedlik Ányos 1800. január 11-én született Szimón, Komárom megyében. Földműves szülei István névre keresztelték. Tanulmányait faluja iskolájában, a nagyszombati, majd később a pozsonyi gimnáziumban folytatta. A gimnázium elvégzése után, 1817-ben csatlakozott a Szent Benedek-rendhez, felvéve az Anianus, magyarosan Ányos nevet. Az 1818. évet már Pannonhalmán töltötte. Ez volt a kezdete nemcsak tudományos pályájának, hanem egyénisége alakulásának, jelleme fejlődésének is.

Huszonöt éves korában pappá szentelik. Tanítani kezd Győrben, szorgosan olvassa a szakirodalmat, megalkotja első találmányait. 1829-ben megszerkesztette azt az elektromos motort, „amelyben elektromos árammal, azaz annak mágneses erejével közvetlen forgó mozgást létesített”. Később tanít, kísérleteiről továbbra is naponta feljegyzéseket készít. Előadásai szódavízgyártó eljárást és elektromágneses jelenségeket mutatnak be.

1861-ben elkészítette az első dinamót! Sajnos találmányát nem közölte a világgal, így nem az ő nevéhez kapcsolják a dinamó feltalálásának korszakalkotó eredményét, hanem Werner von Siemenséhez (1816–1892), aki műszaki katonaként saját gyárában fejlesztette ki azt, de csak 1866-ban!

Találmányai: szódavíz, forgony, dinamó, galvánelemek és villanyvilágítás, optikai rácscok, csöves villámfeszítő.

1873-ban a bécsi világkiállításon egy Siemens vezetésével működő bírálóbizottság a Haladás érmével tünteti ki Jedlik „villámfeszítő” berendezését (feszültség-sokszorozóját). 1878-ban nyugdíjazását kéri. Jedlik Ányos nyugdíjas éveit Győrben, a rendházban is munkával tölti. 91 éves korában lesz a megalakuló Matematikai és Fizikai Társulat 1. számú tagja.

1895. december 13-án véget ér Jedlik Ányos eredményekben gazdag élete.

Fotónkon Jedlik szegedi szabadtéri szobra.

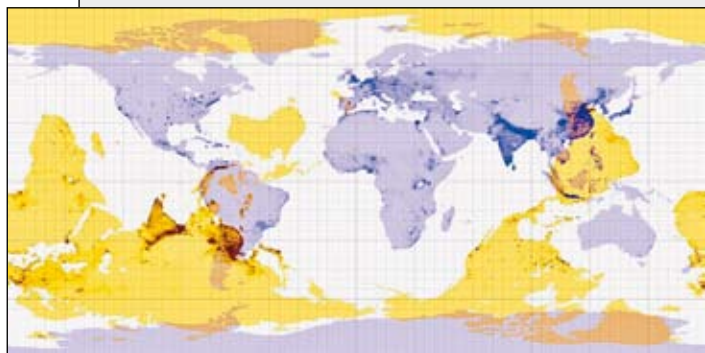
Hihetetlen tények

* Manapság 2 perc alatt több fényképet készítünk, mint az emberiség a XIX. században összesen.

* Az emberi DNS 50 százalékban megegyezik a banánéval

* Tízszor több baktérium él bennünk, mint a saját sejtjeink száma.

* Ha átfúrnánk a Földet, majd beleugranánk, a zuhanás 42 percig tartana. Viszont minden gyereket izgat az a kérdés: ha „leásunk” a Föld középpontján keresztül, akkor hova lyukadunk ki. Az alábbi térkép megválaszolja a kérdést. Így most már tudjuk, hogy a „hiedelemmel” szemben nem Kínában, hanem a Csendes-óceán közepén, Új-Zélandtól pár ezer kilométerrel keletre kötnek ki. Nézd a képen a sárga, és a fordított, lilás színű földrész-árnyékokat!

Ősszel is gyönyörű színekben pompázik a botanikus kert

Vácrátóton ilyenkor érdemes megnézni a kopasz őszirózsák színkavalkádját, a látványos pázsitfűfeléket, vagy az üvegházi flaminigóvirágokat. Vácrátót csodálatos kertje és romantikus története sokakat elvarázsolt már. Hajdanán Vigyázó Ferenc feleségének akart itt csendes otthont teremteni egy csodás kertben. A szerelmes és gazdag hazafi hagyatéka a sok látogató mellett filmeseket is gyakran csábított ide. Nem véletlenül. A 27 hektáros, 180 éves kert ma már műemlék- és természetvédelem alatt áll.

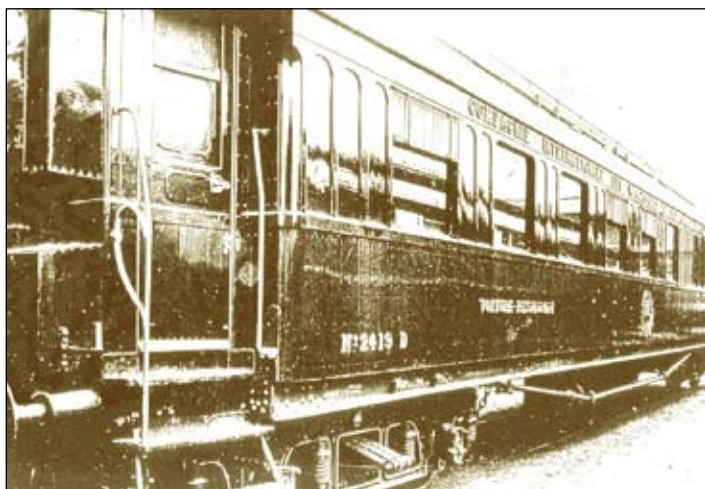
A nagy háború utolsó fejezete

Az első világháborút lezáró compiègne-i fegyverszüneti egyezmény 1918. november 11-én írták alá a franciaországi Compiègne közelében található erdőben álló vasúti kocsiban az antanthatalmak (Nagy-Britannia és Franciaország), valamint a Német Birodalom képviselői. Az egyezmény aláírásával beszüntették a harcselekményeket a nyugati fronton. Az antant részéről a fő szerződő fél Ferdinand Foch marsall volt, míg Németországot Matthias Erzberger államminiszter képviselte, akit később a szerződés aláírása miatt meggyilkoltak.

Huszonkét évvel később, 1940 júniusában ugyanebben a vasúti kocsiban írták alá Franciaország megadását. A kocsit ezután a Német Birodalomba szállították, ahol később a szövetséges bombázások áldozata lett.

Németországban a katonai vereségek határása a politikai vezetés és a nép is a háború gyors befejezésében reménykedett. A német haditengerészet (Kaiserliche Marine) egységei azonban Franz von Hipper admirális vezetésével és Ludendorff tábornok, vezérkari főnök jóváhagyásával egy utolsó csapásra készültek a brit haditengerészet ellen. A kieli haditengerészeti kikötőben állomásozó matrózok azonban megtagadták a kihajózást és az október 29-én kitört lázadás hamarosan forradalomhoz vezetett, amely Németország szinte minden városába rövid idő alatt elért. November 9-én a császár lemondott a trónról és Hollandiába menekült.

A felkelést követően Ludendorff tábornok lemondott és utóda, Paul von Hindenburg tábornok november 7-én küldött táviratában találkozót kért a szövetséges erők legfőbb parancsnokától, Ferdinand Foch francia marsalltól. A németeket sürgette az idő, hiszen a forradalmi tanácsok sorra vették át a hatalmat a Német Birodalom legnagyobb városaiban.

A compiègne-i vagon

A német küldöttség november 7-én 5 autóból álló konvojval lépte át a frontvonalat, majd tíz órán át kísérték őket a háború által elpusztított észak-francia vidéken. Ezt követően elsötétített járművekbe szálltak át és egy titkos helyre vitték őket – Foch marsall vasúti szerelvényéhez, amely a compiègne-i erdőben állt.

Maga Foch marsall csak kétszer jelent meg a tárgyalások három napja alatt: az első napon, amikor megkérdezte a németeket, hogy mit akarnak, valamint az utolsó napon, hogy részt vegyen a szerződés aláírásában. Eközben a németek angol és francia tisztekkel vitatták meg a fegyverszüneti egyezmény pontjait, amely lényegében Németország feltétel nélküli megadását, leszerelését jelentette, néhány szövetséges ígéretért cserében. A Németország ellen életbe léptetett tengeri blokádot még az egyezmény aláírását követően sem oldották fel, azt a békeszerződés aláírásáig fenn tartották a britek.

A német küldöttség táviratokban érkezett Paul von Hindenburg német vezérkari főnökkel, aki a belgiumi Spa városában rendezte be főhadiszállását, illetve a sietősen összehívott polgári kormány vezetőjével, Friedrich Ebert miniszterelnökkel Berlinben. Erzberger megpróbálta a

A szövetséges delegátusok: jobbról a második Foch marsall, Hope és Wemyss brit admirálisoktól közrefogva. A kép közvetlenül azután készült, hogy a németek aláírták az egyezményt

tárgyalásokat a Foch marsall által biztosított 72 órás határig kitolni, de Berlinből egy nyílt, rejtjelzés nélküli táviratban szőlították fel a feltételek elfogadására és az egyezmény aláírására. Ennek oka az volt, hogy Ebert miniszterelnök kétségbeejtő helyzetben volt, a legtöbb német nagyvárosban felkeléssel kellett szembenéznie és mindenáron csillapítani akarta a kedélyeket otthon.

A szerződést végül november 11-én párizsi idő szerint hajnali 5.12 és 5.20 között írták alá. A megegyezés értelmében az fegyvernagyvadás 11 órakor lépett életbe, vagyis a „tizenegyedik hónap tizenegyedik napjának tizenegyedik órájában”. 11 óra után a szemben álló hadseregek beszüntették a harci cselekményeket és visszavonultak a frontvonalakról. A háború utolsó áldozata Henry Gunther amerikai közlegény volt, 10:59-kor vesztette életét.

Németország és a szövetségesek hivatalosan még hosszú hónapokig hadban álltak egymással, mivel a végleges békeszerződést csak a párizsi békekonferencia keretében, 1919. június 28-án Versailles-ban írták alá. Ennek ellenére a compiègne-i fegyverszüneti egyezménynek óriási jelentősége van, hiszen lezárta egy négyéves kegyetlen háborút. November 11-e Szeriában munkaszüneti nap.

Az I. világháború

Dátum:

1914. július 28. – 1918. november 11.

Helyszín:

Afrika, Európa, Csendes-óceán, a Közel-Kelet, Kína, Észak- és Dél-Amerika

Eredmény:

Antant-győzelem, valamint a Német Birodalom, az Orosz Birodalom, az Oszmán Birodalom és az Osztrák-Magyar Monarchia vége.

Új államok létrejötte Európában és a Közel-Keleten.

A Német Birodalom és az Oszmán Birodalom gyarmatai az antanthatalmak ellenőrzése alá kerültek.

A hangulatjelek világa

Sokan felkapták a fejüket, amikor híre ment, hogy hangulatjelekről készül animációs alkotás. Egyesek kételkedésüknek is hangot adtak: vajon mit tudnak elmesélni ezek a jelek? Azután idén nyáron megjelent a film, amelynek a története egy okostelefonban játszódik. A benne élő emotikonok, vírusok és mindenféle figurák számára az egy óriási metropolis, ahol az egymás mellett tornyosuló applikációk mind-mind külön világot jelentenek. A messenger központban például életre kelt hangulatjelek dolgoznak, és mindannyian más-más érzés kifejezésére hívatottak a telefon gazdája által folytatott SMS-es kommunikációban. A történet főhőse Gene, aki eredetileg „meh” emoji, de mivel ennél sokoldalúbb, nem sikerül hoznia ezt a figurát. Képtelen mindig egyféle arcot vágni, mert tele van érzésekkel és csodás módon mindet ki is tudja fejezi. Ezért, amikor pont őt választaná Alex, a telefon gazdája (egy tinédzserfiú, aki épp a neki tetsző lánynak kíván üzenetet küldeni), Gene bepánikol és nem teljesíti a feladatát. A fiú úgy értelmézi, hogy a készüléke elromlott és sürgős javításra szorul, ami az alkalmazások törülésével is jár. A hangulatjelek is hibásnak vélik Gene-t, akit szerintük emiatt eliminálni kell. Gene kénytelen menekülni, ebben társul hozzá a tényérre emlékeztető Hi5 hangulatjel, valamint Jailbreak, a hacker. A terv: megjavítani Gene-t, hogy a telefont ne kelljen törölni. Az út amelyen elindulnak, nem egyszerű, mert egyre több és veszélyesebb alkalmazással találják szembe magukat, vírusirtó robotok elől is kell bujkálniuk.

Az Emoji-filmet Tony Leondis rendezte. Saját elmondása szerint az ötlet onnan ered, hogy a Toy Story nagy rajongójaként elkezdett azon gondolkodni, hogy vajon mely új játékokról lenne érdekes filmet készíteni. Amíg ezen töprengett, üzenete érkezett, amely hangulatjelet is tartalmazott. Ezt szinte jelzésnek vette, ekkor világossá vált számára, hogy a hangulatjelek világát szeretné kutatni. Ennek eredményeképp

jött létre a The Emoji Movie, a film szereplői pedig ismert színészek és sztárok hangjain szólnak meg. Az eredeti filmben T. J. Miller, James Corden, Anna Faris, Maya Rudolph, Steven Wright, Rob Riggle, Jennifer Coolidge, Christina Aguilera, Sofia Vergara, Sean Hayes és Patrick Stewart működik közre. A The Emoji Movie persze magyarul is megjelent Az Emoji-film címmel. Itt persze némileg más nevet kaptak a karakterek, de a leírásuk szinte ugyanaz. A filmben megjelenik egyebek közt Gene, a kivülálló „meh” emoji, aki több kifejezést is meg tud jeleníteni, Pacsi, egy kéz emoji, Fricska, egy profi kódfeltörő emoji, Mary Mész és Mel Mészter, Gene szülei, továbbá Smiler, a mosoly emoji, a szövegeközpont vezetője, Steven, egy ördög emoji, Flamenca, egy flamenco táncos emoji, valamint Akiko Glitter, egy táncos, aki a Just Dance belsejében él. Az Emoji-film végül is egy kedves és elgondolkodtató mesét eredményezett az érzelmek kifejezéséről és önmagunk elfogadásáról.

A film megjelenését egy különleges esemény előzte meg. Idén tartották a negyedik nemzetközi Emoji-napot, amelyet a hangulatjelek rajongói egy világrekord felállításával ünnepeltek

meg. Három kontinens számos városában jöttek össze emojiknak öltözött emberek, így felállt „a világon a legtöbb ember, amint emojinak öltözve, egyszerre több helyszínen összegyűlik” címen egy új rekord, amelyet a Guinness Rekord is hitelesített. Az akcióban magyar rajongók részt vettek.

Ami magukat a hangulatjeleket illeti, úgy tudni, hogy 1982-ben Scott E. Fahlman, a Carnegie Mellon Egyetem professzora volt az első, aki a kettőspont, a kötőjel és a zárójel segítségével a világon először horizontális vigyorgó fejet írt egy levélben. Először főként komolytalan dolgok jelölésére használta. Eleinte csak a számítástechnikához értő személyek körében, majd az egész világon elterjedt.

Maga a smiley, illetve a szmájli – az általában sárga színű, mosolygó arcot jelképező karika két pont-szemmel és egy száját jelentő görbe vonallal – sokkal hamarabb jelent meg. Az eredetijét minden bizonnyal Harvey Ball találta ki 1963-ban egy biztosítócég számára, a későbbiekben pedig a Spain fivérek, Bernard és Murray népszerűsítették tovább. Egyébként a legrégebbi mosolyoszerű rajzocska egy szlovák közjegyző 1635-ből származó írásában lelték fel.

Új lemez még ebben a hónapban

Két évvel ezelőtt a folk metalt játszó soproni Dalriada két lemezt is kiadott, az egyik az Áldás, a másik a Mesék, Álmodok, Regék címet kapta. Tavaly megjelent a Forrás című akusztikus lemezük is. Az albumokat népszerűsítő turnéjuk is jól alakult, több külföldi fellépésük volt, mint valaha. Néhány hónapja azt is tudatták a rajongóikkal, hogy új dalt mutatnak be, klipet készítenek és egy új lemez is kialakulóban van. A közelmúltban az együttes beharangozta, hogy az új album Nyárutó címmel a napokban, tehát még ebben a hónapban megjelenik. Arról, hogy milyen dalok kerülnek a lemezre, a dallista árulkodik. A dalok címei: Megöltek egy legényt, Hollórege, Táltosok álma, Nyárutó, Búsirató, Thury György Balladája 1. és 2. rész, Laus Deo, Komámasszon, Áldja meg az Isten és Hajnali.

Niall Horan lemeze is első lett

A lemezadási listák azt bizonyítják, hogy a One Direction-rajongók nem pártoltak el a kedvenceiktől, még így sem, hogy azok szülőben folytatják a zenei karrierjüket. Nemrég Zayn Malikhoz és Harry Styleshez úgymond csatlakozott Niall Horan, hiszen az ő debütáló lemeze, a Flicker is első helyre került az eladások tekintetében. Ezzel tehát ő lett a harmadik One Direction -tag, akinek szóló albuma első számú lett, és ilyen eredményt korábban csak a The Beatles tagjai értek el. Niall Horan természetesen megköszönte a rajongóinak a támogatást. Üzenetében azt írta, hogy örületes évek állnak mögötte, amit írással, stúdiózással és promócióval töltött, de legnagyobb öröme a kemény munka eredményes lett. Egyébként Niall Horan nem csupán a rajongóinak, hanem sztároknak is üzenet. Nemrég az ex-Fifth Harmony-taggal, Camila Cabellóval tudatta, hogy sajnálja, amiért az énekesnő nem őt választotta Havana című dalának rap betéjtjéhez, hanem Young Thugot. Nem tudni, viccnek szánta-e, de a rajongói szerint előfordulhat, hogy Niall új hangzásvilággal kísérletezik majd.

Megállás nélkül írta a dalokat

A harmadik szólólemezén Adolgozik Selena Gomez. Egy interjúban az énekesnő arról beszélt, hogy az elmúlt időszakban nem volt híján az inspirációnak, megállás nélkül írta a dalokat, és jó sokat be is fejezett. Saját bevalása szerint két albumra elegendő dalt készített, mégsem szeretné elsietni új lemezének a megjelentetését. Nem is választotta még ki azokat a zeneszámokat, amelyek felkerülnek majd a várhatóan jövőre megjelenő albumra. Elmondása szerint sokkal hamarabb végezett, mint azt bárki is elvárta volna tőle, ugyanakkor szeretne felkészülni a lemez kiadására, mert fontos számára, hogy minden jól sikerüljön, semmit se kelljen elsietve vagy kénytelenlenségből tennie. Selena Gomez egyébként Wolves címmel máris előrukkolt egy dallal, amelyben

Marshmello is közreműködik. A színésznő, énekesnő 2008-ban alapította meg a Selena Gomez & the Scene együttest. Első lemezük 2009-ben, a második 2010-ben, a harmadik pedig 2011-ben jelent meg. Selena Gomez ezután szülőben folytatta, első szólólemezét 2013-ban adta ki, a másodikat 2015-ben.

Ez a hónap a hősöké

Ebben a hónapban Marvel- és DC-hősök feszülnek egymásnak. EA Thor: Ragnarök a harmadik része a Thor című filmeknek. Az új rész rendezője Taika Waititi, a főbb szerepeket pedig Chris Hemsworth, Tom Hiddleston, Anthony Hopkins, Idris Elba, Karl Urban, Mark Ruffalo, Jeff Goldblum, Cate Blanchett, Tessa Thompson és Jasper Bagg alakítja. A film tartalma szerint Thort megfosztják porölyétől és börtönbe zárják az univerzum túlsó felén. Próbál visszajutni Asgardba és megállítani a Ragnaröket, ami az asgardi civilizáció eltűnésével járhat. A háborút egy új ellenség, a könyörtelen Hela idézte elő. Thornak először túl kell élnie egy halálos gladiátorviadalt, amelyben ellensége egy korábbi szövetségese: a hihetetlen Hulk. Az Igazság Ligáját Zack Snyder rendezte, aki más DC-filmeket is készített. Új filmjében a főbb szerepeket Ben Affleck, Henry Cavill, Gal Gadot, Jason Momoa, Ezra Miller, Ray Fisher, Ciarán Hinds, Amy Adams, Willem Dafoe, Jesse Eisenberg, Jeremy Irons, Diane Lane, Connie Nielsen és J.K. Simmons játsszák. A film egyik főhőse Bruce Wayne tudja, hogy nem vonulhat vissza. Új szövetségese, Diana Prince segítségével csapatot toboroz. Batman és Wonder Woman mellé felsorakozik egy csapat metahumán: Aquaman, Cyborg és Flash. A Földet fenyegető katasztrófa azonban már nagyon közel jár.

Kérdéseitekre Bori Mária pszichológus válaszol e-mail: bizalmas.sorok@gmail.com

Jelige: „Flipper”

Kedves Bizalmas sorok!

Egy ideje készülök arra, hogy megírjam a problémámat, végül is döntöttem: próba, szerencse! Az a gondom, hogy nem tudom, hogyan oldjam meg a csavart az életemben. Hetedikes fiú vagyok, és nagyon szégyenlős. Eddig nem érdekelték a lányok, és gondom sem volt. Inkább a foci érdekelt. A nyári szünetben megtetszett egy lány, aki a szomszéd utcában lakik. Már nagyon régóta ismerjük egymást, sokszor beszélgettünk, régen játszottunk is együtt. Ma is mindig beszélgettünk, amikor találkozunk. A probléma az, hogy nem tudom, hogy én tetszek-e neki. Nem is merem megkérdezni tőle, mert félek a válaszáért. Szeretnék járni vele, de félek. Kérlek, mondd meg, mit tehetnék!

Válasz:

Kedves Flipper!

Az a tény, hogy jelentkeztél és megfogalmaztad a problémádat, arra utal, hogy valójában bátor vagy, és annyira nem is vagy szégyenlős. Hogy inkább bebeszélte magadnak a szégyenlősséget, az is bizonyítja, hogy valójában nem okoz számodra nehézséget szólni a lányhoz és beszélgetni vele, mert ellenkező esetben zavarodban egy szót sem tudtál volna váltani vele, de másokkal se. A te esetében is jó taktika lehet a türelem. Legyél türelmes önmagaddal, használd ki azt, hogy a lánnyal szeretsz beszélgetni. Hagyd, hogy a köztetek kialakult „beszélgető viszony” továbbfejlődjön, érjen, alakuljon. Nagy a valószínűsége annak, hogy a lány is kedvesnek tart téged, van köztetek némi vonzalom, hisz ha nem tetszenél neki, biztos, hogy nem beszélgetnétek olyan jókat. A vonzalmat, az érzelmeket nem lehet előhívni akarattal. Azok vagy megjelennek, vagy nem. Sajnos megtörténik az életben az is, hogy nem az sül ki a dologból, amit mi szeretnénk. A kölcsönös vonzalmat tehát nem lehet irányítani, egyszer csak „úgy” megjelenik, nem is tudjuk, hogy pontosan mikor történt, egy napsütéses, vagy egy szomorkás, esős, őszi napon. Ha van alkalmad és módod beszélgetni vele, alakulni fognak majd tovább a dolgok, mert minden feltétel megvan rá: lépten-nyomon találkoztok, beszélgették És van mit mondanotok egymásnak, mert úgy látszik, azonos vagy hasonló dolgok érdekelnék benneteket. Ha türelmes vagy és nem sieted el a dolgokat, előbb-utóbb a lány is kimutatja majd, hogy ő is többet szeretne, mint barátságot. Hogy ne felejtse el, hogy te nem is vagy olyan szégyenlős, mint amilyennek gondolod magadat, mint egy mantrát (mágikus mondatot, varázsigét) mondogasd magadnak, hogy te egy önbizalommal teli, kedves, bátor fiú vagy. És ez nem hazugság.

Jelige: „Sizi”

Kedves Bizi!

Nyolcadikos lány vagyok, negyedikem korom óta olvasom a Jó Pajtást. Kérlek, adjál tanácsot, mit tegyek, mert a gondom jócskán megkeseríti az életemet. A barátnőmtől megőrülök! A suliban kezdte óta rettenetesen idegesít a viselkedése, mert állandóan és mindenben utánoz. Lényegtelen, hogy az öltözködésről, a viselkedéséről, apróságokról van-e szó. Úgy érzem magam, mintha mindent elvett volna tőlem, még a nevetésemet is. Amikor nevet, mintha saját magamat hallanám. Pl. a nyári szünetben azért jelentkezett nyári táborba, mert én is mentem, pedig én nélküle szerettem volna táborozni, mert a szimpátiám is ott volt. A poharam azért csordult ki, mert a múlt héten levágattam a hajamat, másnapra már neki is ugyanolyan frizurája volt. Hogyan mondjam meg neki, hogy most már hagyja abba az utánzást? Mit csináljak, mert nem szeretnék vele teljesen összeveszni. Tanács kellene! Kérlek, segíts!

Válasz:

Kedves Sizi!

A leveledből sugárzik az elégedetlenség, az hogy mennyire rosszul érzed magadat a saját bőrödben. Valóban kellemtelen lehet, mintha üldözne valaki. Lehet, hogy kezdetben jólesik az, hogy valaki ugyanolyan szeretne lenni, mint mi. Egy darabig élvezni is lehet a helyzetet, de elég gyorsan terhessé válik a dolog. Idegesítővé válik a határtalan ragaszkodás, hogy még levegőt sem lehet szabadon venni. Úgy tűnik, a barátnőd sokkal

jobban érzi magát a te „bőrödben” mint a sajátjában. Lényegében még nem találta meg önmagát, nem érzi fontosnak azt, hogy más és egyedi legyen. A háttérben, nagy valószínűséggel, valamilyen szükségletének kielégíthetlensége bújkol meg. Hiányt szenved olyan valamiben, amiből, az érzése szerint, neked bőven van, ilyen pl. a szeretet, a törődés, az anyagiak, a siker, a népszerűség stb. Az is megeshet, hogy amíg keresi önmagát, a saját stílusát, téged utánoz mindenben, és nem valamelyik nő színésznőt, énekesnőt. Sajnos, nem tehetsz sokat ezzel kapcsolatban. Megteheted azt, hogy segítsz neki megtalálni önmagát, hogy ne kelljen valaki mást utánoznia. Beszélgetsetek sokat, mindenről: a családokról, az érzelmeitekről, arról, hogy mit szeretnétek, mi érdekel benneteket, milyen a testalkototok és ki nek mi áll jól. Elmondhatod neki azt is, hogy azért barátkozol vele, mert... és felsorolod neki a jó tulajdonságait. Ha mindezek után sem változik meg köztetek a helyzet, még mindig megmarad a veszekedés és a barátság megszakítása. De ne feledd, hogy az idő rohan, és nagyon gyorsan itt lesz a tanév vége is, amikor szétválás utatok. Időközben igyekezzél valamilyen különálló szórakozást is találni. Kapcsolódj be a helyi művelődési egyesület munkájába, iratkozz be táncanfolyamra, nyelviskolába, aerobikra, zumbára stb., ahol alkalmad lesz újabb ismeretsegekre szert tenni. Ha a barátnőd is utánaud megy, neki is alkalma lehet szélesíteni az ismeretségi körét, újabb utánzási modellt találni. Így mindketten többet megtudtok önmagatokról is, hisz kiderül, hogy mi az, amiben sikeresek vagytok és mi az, amiben nem, mi az, ami meg, és mi az, ami nem meg nektek.

De kerek perccel megmondhatod neki azt is, hogy elegendő van, rémesen zavar, hogy utánoz. Persze, számolni kell a következményekkel is.

Jelige: „Suzy”

Hatodikos vagyok és az én gondom az, hogy sűrűn rágom a körmömet, de szeretném megnövesztetni, szeretném, hogy szép, hosszú és formás körmöm legyen. Kérlek, mondd, mit tegyek?!

Suzy

Válasz:

A körömrágás leggyakrabban a lelki problémák következménye. Néha jó hatással lehet, ha felhívjuk a körömrágásra hajlamos személy figyelmét arra, hogy egészségtelen dolog a piszkos kezünket a szánkba rakni, különösen pedig rágni a körmöt, amivel mindenhez hozzányúlunk, mindenfelét megvakarunk... Brrrrrr! Ha ennek ellenére továbbra is rágod a körmöd, figyeld meg, hogy milyen helyzetekben teszed: amikor izgulsz, amikor bizonytalan vagy, amikor boldogtalan vagy, vagy amikor unatkozol? Beszélj meg ezt anyuval, a barátnőddel, hogy ők mit észleltek. Ha ezt felfedezted magadnál, akkor próbáld meg ezekben a helyzetekben mással lefoglalni magad, vagy próbáld relaxálni. (Lapozd fel a Jó Pajtás előző számait!) Az is segít, ha gondolsz arra, hogy mit is teszel éppen. Ha tudatosodsz benned, hogy „Hoppá, már megint rágom a körmömet!”, akkor abba is hagyhatod. Vagy kenjed be valami szép lakkal a körmödet, hátha akkor elmarad a rágás. Gondolj arra, hogy milyen csúnya számodra, amikor te látod azt, hogy valaki a körmöd rágja. Hogy milyen látvány számodra a tövig lerágott köröm vagy vérző körömház. Tehát, el a körmökkel a szádtól!

A tettetés

Tömören fogalmazva, a tettetést úgy foghatjuk fel, mint színlelést. Tettető az az ember, aki haragosaihoz közeledve „csevegni óhajt és nem civakodni”; szemtől szembe magasztalja azokat, akik ellen titkon áskálódott, s ha bajba keverednek, „együtt érez velük”; „megbocsát” az őt rágalmazóknak és „nem haragszik” a rá szórt szidalmakért; a sérelmeiket felpanaszolókkal „tárgyilagos hangnemben” beszél; aki sürgősen akar vele találkozni, arra rászól, hogy „jöjjön később”; sohasem árulja el, amit már csinál, hanem azt mondja, hogy „tervbe vette”; szokása elhitetni, hogy „csak az imént érkezett”, vagy hogy „későn jött”, és hogy „gyengélkedett”; a kölcsönt vagy baráti támogatást kérőknek bőkezűen ad, de hozzáfűzi, hogy „nem veti fel a pénz”; ha van eladnivalója, azt mondja, hogy „nem adja el”; ha meg nincs, azt, hogy

„elad”; teszi, hogy „nem hallotta”, amit hallott, kijelenti, hogy „nem látta”, amit látott. Általában jellemzők rá az olyanfajta kifejezések, mint „nem hiszem”, „fel nem fogha-

tom”, „meg vagyok döbbenve”, „szavaidból ítélve nagyon megváltozott”. Az ilyen emberek a viperáknál is veszélyesebbek, mondta Theophraszosz ókori gondolkodó.

TESZT

Milyen a humorérzéked?

A humor sok más dologgal együtt fontos része a mindennapi életnek. Humorérzék híján nem vagy képes különbséget tenni a vicc és a rossz tréfa között. Jó, ha tudod, hol vannak a humor határai, mert ezzel elkerülhető sok sértődés és megbántás. A tesztből megtudhatod, rendelkez-e humorérzékkal, és hogyan viseled el mások tréfáit.

1. Gyakran kigúnyolnak az osztályban?

- a) Nem fordul elő ilyesmi. (2)
- b) Előfordul néha. (1)
- c) Ha ez megtörténne, csúnyán visszavágnék. (0)

2. Szoktál viccet mesélni társaidnak?

- a) Sokszor, mert szeretem a jó vicceket. (2)
- b) Soha. (0)
- c) Néha, de rögtön elfelejtem a vicceket. (1)

3. Jó mókának tartod, ha valakit viccből megijesztenek?

- a) Egyáltalán nem, és elítélem. (2)
- b) Jót kacagok rajta magam is. (1)
- c) Attól függ, kiről van szó. (0)

4. Mit teszel, ha kiderül, hogy te lettél egy tréfa célpontja?

- a) Alaposan visszavágok. (0)
- b) Magam is jót nevetek. (2)
- c) A hangulatomtól függ. (1)

5. Elolvasod a Jó Pajtásban közölt vicceket?

- a) Nem olvasok vicceket. (0)
- b) Egytől egyig elolvasom. (2)
- c) Csak ha van rá időm. (1)

6. Ha választanod kellene egy krimi és egy komédia közül, melyiket választanád?

- a) Természetesen a komédiát. (2)
- b) Természetesen a krimit. (1)
- c) Egyiket sem, én egész más műfajt kedvelek. (0)

7. Szerinted lehet valaki állandóan jókedvű?

- a) Nem tudom elképzelni. (2)
- b) Elképzelhető. (1)
- c) A jókedv valahol a középúton van. (0)

Értékelés

0 és 5 pont között

Nem a humor az, amire te a legfogékonyabb vagy. Nincs igazán érzéked hozzá. Ez azért gond, mert humorérzék híján túl gyakran sértődés meg ártatlan tréfálkozásokon. Nem szereted a vicceket, mert komolytalan dolognak tartod őket. Pedig humor nélkül sórtlanok, szürkék a hétköznapok.

6 és 10 pont között

Átlagos humorérzékkal rendelkez, hangulatod nagyban befolyásolja a viccre, élcélődésre való érzékenységed. Van, amikor egy ártatlan tréfán ok nélkül megsértődés, de az is előfordul, hogy mással szemben a durva tréfát is jó viccnek tartod.

11 és 14 pont között

A kérdésekre adott válaszaid alapján úgy tűnik, kiváló a humorérzéked. Érted és szereted is a jó vicceket. Nem sértődés meg, ha megtréfálnak, nemcsak elviseled, hanem jót nevetés rajta. Alapvetően vidám természetű vagy, de azt is tudod, hogy melyik pillanat igen és melyik nem alkalmas a viccelődésre.

Hogyan felismerni az igaz barátot?

Milyen egy jó barát? Igaz barátságok spontán, de hosszabb idő után is kötetheknek. Íme néhány dolog, amire érdemes kamaszként, s a későbbi éveidben is odafigyelned.

1. Az igaz barát mindig őszinte hozzád

Nem kell, hogy életetek minden egyes pillanatát megosszátok egymással, de a szándékaitok legyenek tiszták. Ez azt jelenti, hogy mindketten valódi arcotokat mutatjátok egymás felé. Ha valami nem egyértelmű, bátran tisztázhatjátok egymással.

2. Az igaz barát érdekes, jópofa, egyedí

Nyilvánvaló, hisz ez szolgál barátságotok alapjával. Ami a jópofaságot illeti, nem mindegy, hogyan definiáljuk: lehet valaki jópofa, mert ő a társaság középpontja, mert a helyzetből képes érdekes részleteket kiemelni, vagy mert teljesen egyedí, különleges módon szemléli a világot maga körül.

3. Az igaz barát figyelmes, simulékony

Igaz barátod kitűnő hallgatóság, észreveszi az életedre kiható napi apró mozzanatokot is. Nem gondolatolvasó, mégis képes megmondani, mikor vagy boldog, szomorú, izgatott, rémült, vagy elkeseredett valami miatt. Ha tudja, hogy számodra valami kellemetlen dolgot tett, próbál változtatni a helyzeten, vagy legalábbis beszélni róla.

4. Az igaz barát támogat téged és a céljaidat

Persze tisztában van vele, hogy laza vagy, de vajon ő is ilyen? Tudja, hogy mit vársz az életedtől? Az igazán jó barát pontosan tudja, mi az, amitől kiakadsz, s mindvégig melletted áll céljaid megvalósításában. Nem akar megváltoztatni vagy olyan helyzetbe hozni, amiben kellemetlenül érzed magad, miatta nem veszíthetsz el számodra fontos értékeket.

ted áll céljaid megvalósításában. Nem akar megváltoztatni vagy olyan helyzetbe hozni, amiben kellemetlenül érzed magad, miatta nem veszíthetsz el számodra fontos értékeket.

5. Az igaz barát mindig melletted áll a bajban

Nem fogja lecsapni a kezdről a fiút vagy a lányt, aki tetszik, nem orozza el előled a lehetőségeket, nem akar a hasonmásod lenni. Nem pletykál rólad, nem ront a hírneveden. Ha szükséges, melletted áll, s a lehető legtöbbet igyekszik megtenni érted.

6. Az igaz barát érdeklődik irántad

Minden ember másképp adja a többiek tudtára az érdeklődését. Van, aki látványosan ölelget, van, aki csak szeretettel megsimogat. Az igaz barát gyakran, nyíltan beszél hozzád, tudja, mi zajlik az életedben, s őszinte érdeklődéssel fordul feléd.

7. Az igaz barát mindenkor ragaszkodik hozzád

A hűség az egyik alapvető jellemvonás, ami általában mindenki számára a barátság alapjával szolgál. A hű barát melletted áll, ha kudarcot vallasz, ha leégsz, vagy ha a szüleid elválnak. Iskolaváltás, költözés ellenére a barátságotok továbbra is szoros marad.

8. Az igaz barát önmagadért szeret, még akkor is, ha kicsit lőkött vagy

Ha barátságról van szó, az elfogadás és a hűség kéz a kézben járó fogalmak. Igaz barátod végigéli veled változásaidat, tudja, hogyan kell kezelni a hülyeségeidet, gyenge pontjaidat. Türelmes, még ha nagyot is hibázol, megbocsát neked, ha megbántottad. Pontosan úgy kezel téged, ahogyan te szeretnéd, hogy kezeljenek, még akkor is, ha nem hozod a legjobb formád.

Győzd le a pattanásokat házilag!

Kamaszkorban a legtöbb problémát az arcunkon lévő pattanások okozzák. Sokan, főként a zsíros bőrűek, soha nem tudnak teljesen megszabadulni a szemtelen és hivalkodó pöttyöktől. A szépségipar rengeteg kenceficét kínál, ezek látványos javulást ígérnek, de lásuk, hogy mit tehetünk a pattanások elűzése érdekében hagyományos, otthoni, s főként olcsóbb módszerekkel?

Élesztős pakolás

Egy csipetnyi élesztőt keverj kevéske tejbe. Tegy bele reszelt uborkát, annyit, amennyiből pépes állagú elegyet kapsz. Tedd fel a pakolást az arcbőrödre, s hagyd hatni 10-15 percig.

Kamillás borogatás

Ha már szinte lángol a képed a sok gyulladt pattanástól, akkor készíts kamillás borogatást! Forró vízbe áztass egy evőkanál kamillavirágot, várd meg, amíg egy kicsit kihül, majd méríts a főzethez egy ruhazsebkendőt, amit aztán helyezz az arcodra 5-10 percre.

Fokhagyma és fogkrém

Vágj fel egy fokhagymagerezdet apró karikákra, majd dörzsöld be velük a pattanásaidat. Ha végeztél a művelettel, nyomj rájuk kevés fogkrémet. A fokhagyma azért jó, mert fertőtleníti (ha nem bírod elviselni a szagát, használhatsz citromlevet is), a fogkrém pedig a leszárításban segít.

Tiszta szesz

A gyógyszertárakban vásárolhatsz magas százaléku alkoholt. A 70%-os már sokat segíthet a fertőtlenítésben. Mártogass bele vattát, s alaposan töröld át vele az arcodat! Előtte moss arcot szappannal, hogy eltávolítsd a már meglévő szennyeződések a bőrödről.

Amit kerülni kell!

A hosszú távú eredmény érdekében sajnós csökkentened kell a csokoládé, az olajos magvak, a chips, a sajt, a pattogatott kukorica és az ízesített joghurtok fogyasztását. Minden nagyon ártalmas a bőrre, aminek magas a cukor-, olaj- vagy zsírtartalma.

Tegyél rendet az életedben!

Körülötted minden összevissza történi? Talán te magad vagy hibás a káosz miatt! Mi lenne, ha végre rendeznéd a sorokat?

Stresszfaktor: fiúk

Akibe bele vagy zúgva, nem foglalkozik veled. Az a srác viszont, aki nyomul rád, halálra idegesít. Ami a szerelmet illeti, kétségek gyötörnek. Feleslegesen! Tedd szabaddá a szíved és persze a gondolataidat is.

Egyedül vagy?

Ez még nem a világ! Azt hiszed, mindenki jár valakivel, csak te vagy egyedül? Ez biztos nem igaz. Számod meg, hány egyedülálló lány vesz körül. Biztos több, mint akinek van fiúja.

Vigyázz, nehogy rossz fiút válassz!

Néha olyan fiúra vágysz, akit minden buliba meghívna, aki elvisz téged egy kólára. Jól hangzik, de légy óvatos, nehogy olyan srácba ess bele, aki néhány hét után már meg sem akar ismerni.

Ne légy félénk!

Kezdeményezz! A fiúk nem olyan lazák, mint ahogy azt előadják. Ők sem tudnak mindent a szerelemről. Légy őszinte és nyílt. A természetes viselkedés a legjobb módszer.

Ne hanyagold a barátaidat!

Gondolj arra, ők sem hagynának téged cserben. Ezért te se tedd ezt! Nyilván szívesebben mész randira, mint a szokásos lányos traccspartira. Ne érezzék, hogy ők már nem fontosak! Jó, ha tudod: egy fiú nem lehet egyszerre barát és szerelmi partner.

Álomvilág helyett valóság!

Vágyaid tárgya bátyád egyik barátja, felejtse el! Ő mindig egy idegesítő kislánynak tart majd. Fogadd ezt így el! Sőt azt is, hogy Brad Pitt sem fog mostanában felhívni.

Ne sajnáld magad agyon!

Nehéz volt a szakítás. De ilyen már mással is megtörtént. Lehet sírni, bánkódni, de ne sokáig! Élvezd a szabadságot! Légy laza, flörtölj, pörögj, ne hajts direkt a fiúkra. Tegyél rendet az életedben!

Ugrás a semmibe

Jártatok-e már a hegyekben olyankor, amikor alacsonyan szállnak a felhők? Ilyenkor a szoros értelmében a fellegek között járhattok, s a hegycsúcsról tekintve nem láthatók a völgyek. Mintha a semmibe tekintenétek le. Hasonló érzésük lehet azoknak az ejtőernyősöknek, akik a felhők felett szálló repülőgépből készülnek kiugrani.

Ma ezen már senki nem csodálkozik, de a régi korok emberei erősen kételkedtek volna abban, hogy bárki is túlélheti ezt a hatalmas zuhanást. Az a fizikai elv, mely lehetővé teszi ezt a mesés mutatványt, az úgynevezett közegellenállás, melynek tapasztalásához nem szükséges a levegőbe emelkednetek. Ha például derékig érő, vagy még

mélyebb vízben álltok, bár lábatok szilárd talajon áll, nehezen tudtok benne járkálni, szaladásról szó sem lehet, ha egy kissé gyorsabban akarnátok mozogni, úszni vagytok kénytelenek. Ennek oka a víz közegellenállása, mely akadályozza a benne való mozgást. Ehhez hasonlóan, a gázokban is van közegellenállás, de mivel sűrűségük jóval kisebb, ellenállásuk is csekélyebb mértékű.

A közegellenállás mértéke függ a mozgó test felületének nagyságától és a mozgás sebességétől is. A repülőgépből kiugró ejtőernyős esése az első tíz-tizenkét másodpercben folyamatosan

gyorsul, de ahogy nő a sebessége, úgy növekszik a mozgását fékező közegellenállás is, s ezután sebessége állandóvá válik. Ha az ugrás elég nagy magasságból történik, nem kell sietnie az ejtőernyő kinyitásával, akár kilométereket is zuhanhat ezzel az állandó, a versenyautóéval vetekedő sebességével. Az ejtőernyő kinyitásával azután többszörösére növeli a zuhanó test felületét, így ekkor a közegellenállás nagyobb lesz, mint a súly, és fékezni kezdi mozgását. Persze a sebesség csökkenésével a fékező erő is csökken, de annyira azért le tudja fékezni az esését, hogy az ember kibírja azt.

Kik voltak a boszorkányok?

Amikor halljátok ezt a szót, boszorkány, egy Acsúnya, rosszul öltözött, fogatlan öregasszony képe jelenik meg előttetek, aki rejtélyes szavakat mormol és seprűn lovagol. Az évszázadok során ez a kép alakult ki róluk, szinte minden esetben negatív, rosszindulatú személynek állították be őket.

A valóság azonban más, hiszen a boszorkányság hajdanán vallás volt és a kereszténység előtt egész Európában jelen volt. Fő célja a természeti erők ismerete, valamint az Isten és a Földistennő dicsérete. A Földet szerintük egy női istenség, az eget pedig egy férfi társa kormányozza. Tevékenységük a természeti erők kiegyensúlyozásában nyilvánult meg, ugyanakkor gyógyítottak, szertartásokat végeztek és élvezték az életet. A kereszténység megjelenésével sorsuk megpecsételődött, tevékenységükre már

nem volt szükség. Összefüggésbe hozták szegény fejüket a sátánnal, a legfőbb rosszal és üldözésnek vetették alá őket. Több millióra tehető azon férfiak és nők száma, akiket a középkorban az inkvizíció idején boszorkányság vádjával kivégeztek. P. I.

REJTVÉNY

Keresztrejtvény

1	2	3	SZ			4		5	6	7		
8			✿	✿		✿	9					
	✿	10	11	12	✿	13		✿	14			
15	16				17		✿	18				
19							20	✿	21			
	✿	✿	22					✿	✿			
23	24	25		✿	26		✿	27	28			
29				30	✿	✿	31					
										SSZ		

Az egyik utas a másikhoz:

- Nem találja úgy, hogy nagyon lassan megy a vonatunk?
- Ellenkezőleg: rohan! A különbség ugyanis az, hogy... (A folytatást megtudod a rejtvényből.)

Vízszintes sorok: 1. A csattanó első része, 8. Nem holt, 9. A. L. I. A., 10. Sor szerbül, 13. Arzén, 14. Orosz repülőfajta, 15. Minél hamarabb, 18. Testünk része, 19. Hivatalos hozzájárulás valamihez, 21. -..., -re, 22. Szerb férfinév, 23. Tenger szerbül, 26. Akadni kezd, 27. ... muri, Móricz műve, 29. Körben szerbül, 31. Sziget szerbül.

Függőleges sorok: 2. Németh László, 3. Bácskai helység, 4. Rangjelző, 5. Címermadár, 6. Hamis, 7. Pengetős hangszer, 8. A csattanó befejező része, 11. Ellopá, 12. Elődke, 13. A ház szeme, 16. Elindul, 17. Férfinév, 20. Y. N., 24. Őszi hónap rövidítés, 25. Vörös németül, 27. Ilyen társ is van, 28. A jó ellentéte, 30. Nem egész óra, 31. Védelmez (ék. h.).

Betűrejtvények

1

2

3

4

TE

h 1 s

K5LS

T
Ö
LT

Skandináv rejtvény (31.)

Rejtvényünkben Sütő András erdélyi magyar író két művének a címét rejtettük el.

	CSATTANÓS, VIDÁM TÖRTÉNET NÉVELŐ	FÖRÖG SZERBÜL	ÖNÖN VOLTA ÖRÖK NÉMETÜL	OROSZ NÉPI HANGSZER NŐI HANG-NEM FORDÍTVA	ZÜRZAVAR MAGYAR-ORSZÁG	ELŐBB KERÜLT BIZONYOS RANGBA	KENDERT TÖR GAUSS	
	AZ ÁLLATFARM ÍROJA			AJTAY ANDOR INALÓ	IDEGEN ANTAL		ÉNEKELT SZÓCSKA FÉL OT	
1002								
KÁLIUM	MELLÉ	AUSZTRIA	EGÉSZ PÁROSAI	50 HANG-TALANUL ÁRUL	MILLI-GRAMM		LUXEMBURG	TEMPUS
ÁRTALMAS	RÓZSA SÁNDOR	SZARAJEVO	DÉL		TANTÁL			
			500 LEVARRT HAJTÁS (ÉK. H.)	AKTÁI			URÁN	TEMPUS 450
			FELSZISSZEN	VAS				
A FOLYÓKBAN KELETKEZIK			R. L.					KINAI NÉV
NORD	ZAMBIA	TERIKE FORDÍTVA BÖR			KÁLIUM	... KÖVÖN NEM MARAD RÁDIUSZ	550	
	KÉN						ZAMBIA	
				A 3. SZEMÉLY	NÉPI MÉRTÉK			EGY

Megfejtések: Keresztrejtvény: - ... ÖN SZABADSÁGRA UTAZIK, EN MEG MOST TÉRÉK VISSZA, ADVENT A HARGITÁN, KAIN ES ABEL

Megfejtések: Keresztrejtvény: - ... ÖN SZABADSÁGRA UTAZIK, EN MEG MOST TÉRÉK VISSZA, ADVENT A HARGITÁN, KAIN ES ABEL

A kagylók könnye, a gyöngy

A gyöngy a legszebb ékszer, tiszta szépség, ezzel ruházta fel viselőjét is. Sima felületével, rejtelmes csillogásával a tökéletesség szimbóluma. Mindig jelen volt a nők életében, és időről időre kifejezetten divattá vált.

Az igazgyöngy születése mind a mai napig a természet egyik titka. Az első, kagyló rejtette szépségeket az őseink fedezték fel, miközben a folyók vagy a tengerek partján élelem után kutattak. Ahogy rálelt a selymesen fénylő, a szivárvány színeiben játszó ovális vagy szabályos gömb alakú gyöngyre, sejtette, valami különlegesre bukkant. A természetes gyöngyre azonban igen nehéz rátalálni, sokszor gyöngykagylót kell kihalászni a tenger

él az a hit, hogy a gyöngy elűzi a lázat és a betegséget, mi több, szerelmet és gazdagságot hoz tulajdonosának. Keleten a gyöngyport számos betegségre használták, annyi mindenestre bizonyos, hogy nem ártalmas az emberi szervezetre, hiszen kalciumot, ásványi sókat és bizonyos aminosavakat tartalmaz. A Távol-Keleten, így Japánban is a gyógyszeripar nagy mennyiségben használ gyöngyalapanyagot.

A tengeri halászat fejlődésének következménye volt, hogy a tizenkilencedik század végére komoly veszélybe került a tengerek igazgyöngy-készlete. A tenyésztett gyöngyök ára és minősége között nagyok a különbségek, a legdrágábbak a teljesen egyforma színű és szabályos méretű sze-

világ legnagyobb gyöngye a fehér színű, hosszúkás formájú, hatszázöt karátos Ázsia gyöngye, amelyet egy brit bank széfjében vigyáznak. Ettől valamivel kisebb az Arco-völgy gyöngye névre keresztelt kincs, amelyet Marco Polo a kínai császárnak ajánlott fel. Az ékszeresoda ötszázhetvenöt karátos, fehér, rózsaszín és barna árnyalatokkal.

A legújabb divat a fekete gyöngy. Őshazája Tahiti, és az itteni egyik babona szerint szerencsét hoznak, más ősi hiedelmek szerint viszont könny és bánat kötődik hozzájuk. A „fekete” jelző azonban szegényes kifejezés e különleges gyöngyökre, hiszen a bennük termelődő pigmentnek köszönhetően a padlizsánlilától az

Nagyon ritka a természetes körülmények között képződött gyöngy

Tahitiről származó fekete gyöngy

vizéből ahhoz, hogy valamelyikben megcsillanjon a héjba zárt homokszemből kiérlelt drágakő. Ez az apró, selymes fényű csoda emberemlékezet óta a szerelem, az öröm és a boldogság jelképe. A perzsa mitológiában az istenek könnyének nevezték. A régi kínaiak és a görögök úgy vélték, hogy a holdfényben rejlt erőtlő gyarapszik.

A gyöngynek ősidőktől különböző gyógyító hatásokat tulajdonítottak. Salamon kora óta

mek, a szakemberek véleménye szerint azonban nincs két egyforma gyöngyszem, hiszen ezek is a természet művei. A fehér legkülönbözőbb árnyalataitól a narancsig, a rózsáig, a korallig, a sötétszürkéig, a zöldesig és a kézig sokféle lehet a színük és sejtelmes a fényudvaruk.

A világ legrégebbi gyöngyészere egy nyaklánc, amely a perzsa királynőé volt, és jelenleg Egyiptomban, a Kairói Múzeumban őrzik. A

éjféketéig, a haragos tengerzöldtől a késszürkéig terjed a színskála. Egy dolog azonban közös bennük, úgy tökéletesek, ahogyan a felszínre kerültek, nem kell többé csiszolni, formálni őket. Drágaságukat az is indokolja, hogy rendkívül nehéz néhány, színében harmonizáló, hasonló méretű gyöngyre szert tenni. Nem szólva arról, hogy csak minden tizenötödik kagyló rejtget kincset! (b)

Az ember a kincsvadászat szenvedélyétől hajtva kifürkészte a természet alkotóműhelyének titkát, és ennek eredményeként 1898-ban Japánban megszületett az első tenyésztett gyöngy. A művelet korántsem egyszerű. Először ki kell választani a kagylót, amit három évig természetes környezetben nevelnek, majd fölfeszítik a sarkát, és valami idegen anyagdarabkát helyeznek el a puhatestű belsejében. Ez lehet gyöngydarabka, ólomszemecske, de Kínában például pici húsdarab, majd a beültetést követően a kagylót visszahelyezik természetes környezetébe, és szennyeződésektől, tengeri viharoktól védve, újabb három-négy évig nevelik. Ez alatt az idő alatt folyamatosan ügyelnek a víz hőmérsékletére és sótartalmára. Ezek a tenyésztett gyöngyök, s megfizethető áron lehet hozzájutni a belőlük készült gyöngyörökhöz, a gyönggyel ékesített fülbevalókhoz, gyűrűkhöz. De ezek sem olcsók!

Nem túl szép látványt nyújt a szétfeszített kagyló, melyet mesterséges körülmények között neveltek gyöngytermesztés céljából

Cseh szemorvos

Egy cseh férfi, miután elkezdett romlani a szeme, elmegy a szemorvoshoz. A szemész mutatja neki a szokásos szemvizsgáló táblát, a következő betűkkel: „CVKPNWXSCZ”.

- El tudja olvasni? - kérdi a doki.
- Méghogy el tudom-e olvasni? - kérdi a páciens. - Már jártam is ebben a faluban!

Rapper kacsa

- Mit mond a rapper kacsa?
- ???
- Hip-háp.

Medve

Kiabál a székely legény az apjának:

- Édesapám, fogtam egy medvét!
- Jól van, hozd ide!
- Nem tudom, mert nem enged el!

Komornyik

- Jean, maga komornyik?
- Igen, uram! - feleli Jean.
- Akkor veszek fel egy vidámnycikot is!

Vendégek

- Jean, ma vendégek jönnek. Vágjunk jó képet hozzájuk.
- A falon lévő Picasso jó lesz, uram?

Abszolút udvarias

- Ki az abszolút udvarias?
- ???
- A buszvezető, aki átadja az ülőhelyét.

Páncélos lovag

A páncélos lovag bőszen közelít a sárkány barlangjához, hogy megküzdjön vele, miközben a sárkány - megpillantva a lovagot - eként dühnyög:

- Na ne, már megint konzervkaja...

Kalapárus

Megy a kalapárus az erdőben, elfárad, leül egy fa alá pihenni. Elalszik, és amikor felébred, látja, hogy az összes kalap eltűnt. Nézi, hova tűnhettek, felnéz a fára, tele van majommal. Minden majom fején egy kalap. Gondolkodik, hogy szerezze vissza a kalapokat. Leveszi a kalapját, erre minden majom leveszi a kalapot a fejéről. Megvakarja a fejét, minden majom megvakarja a fejét, ledobja a kalapját a földre, erre minden majom ledobja a kalapját a földre.

Harminc évvel később, a kalapárus unokája szintén kalapárus lett. Egyszer ment egy erdőn át, amikor nagyon elfáradt, leült egy fa tövébe, elaludt. Amikor felébredt, látja, hogy minden kalap eltűnt. Felnéz a fára, az tele van majommal, mindegyik majom fején egy kalap. Eszébe jutott, mit mesélt a nagyapja.

Leveszi a kalapját, erre minden majom leveszi a kalapját, megvakarja a fejét, erre minden majom megvakarja a fejét. Ledobja a kalapot a földre, egyik majom sem dobja le. Lemászik a majom, aki a legalacsonyabb ágon volt, oda megy a kalapárushoz, és a szemébe röhög:

- Mit gondolsz, csak neked van nagyapád?

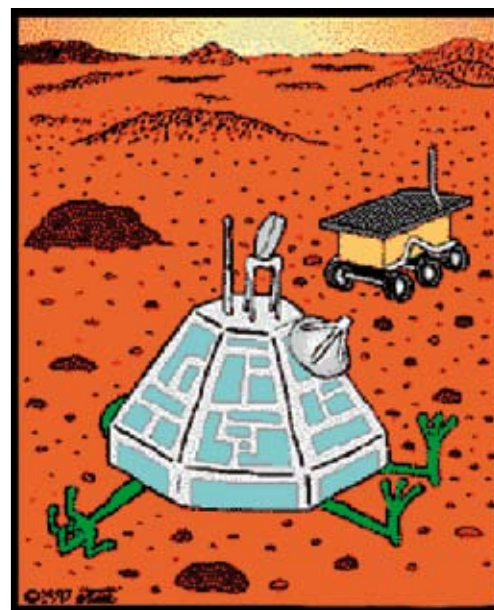
Üres kapu

A csatár sorozatban hagyja ki a jobbnál jobb helyzeteket. Amikor már tizedszer lő az üres kapu fölé két lépésről, szomorúan fordul a játékosársához:

- Úgy látszik, ma nincs szerencsém!
- Dehogy nincs, ez a mi kapunk!

Fényt csinálni

- Hogyan lehet vízzel fényt csinálni?
- ???
- Le kell vele mosni az ablakot.

A Mars-szonda nem talált életet.

Móricka ablakot fest

Mórickát festeni küldi az apukája:

- Fiam, itt van az ecset és a festék, fessd újra az ablakokat.

- Húsz perc múlva jön is vissza Móricka:
- Apu, a kereteket is lefessek?

Fogásznál

A skót elmegy a fogorvoshoz. Hosszas vizsgálat után megszólal a fogorvos:

- Sajnos ezt ki kell húzni.
- Na és az mennyibe kerül? - kérdezi a skót.

- 6 font.
- Ilyen drága? És ha csak megláztaná?

Abszolút magas

- Ki az abszolút magas?
- Aki, ha a hátán végigfut a hideg, kétszer is megáll közben pihenni.

Súlykülönbség

- Józsi bácsi orvosi vizsgálaton van.
- Súlyja?
 - 68 kg.
 - Mennyi volt eddig a legnagyobb súlya?
 - 77 kg.
 - És a legkisebb?
 - 3 és fél kg.

Hazudós gyerek

- Mama, az iskolában azt mondták, hogy állandóan hazudok!
- De Pistike, te még nem is jársz iskolába!

Bizonyítvány

- Pistike hazamegy az évről, megkérdezi az anyja:
- Milyen lett a bizonyítványod?
 - Katonás!
 - Az meg milyen?
 - 1, 2, 1, 2, 1, 2.

Mi a megoldás?

A farkas, a kecske és a káposzta

Egy parasztnak át kell vinni a folyón egy farkast, egy kecskét és egy káposztát. A csónak olyan kicsi, hogy csak a paraszt ülhet bele és mellé még vagy csak a farkas, vagy csak a kecske, vagy csak a káposzta fér el. Ha azonban a paraszt magára hagyja a farkast a kecskével, vagy a kecskét a káposztával, akkor az egyik megeszi a másikat. Hogyan kelhetnek át a folyón, hogy senkinek se legyen bántódása?

(Megoldás: Világos, hogy a kecskével kell kezdeni. A paraszt átvissza a kecskét, azután visszatér, fogja a farkast, átvissza a túparttra, ott hagyja, majd visszahozza a kecskét az innszóra, majd visszahozza a káposztát. Végül visszatér a kecskéért, és ezt is átvissza a túparttra.)

Villanykörték

Egy villanszerelő bekötött a pincében három lámpát, amelyeknek fenn, a lakásban van a kapcsolójuk. Sajnos elfelejtette, hogy melyiket melyikhez kötötte. A lakásban van, és csak egyszer szeretne lemenni a pincébe, majd visszajönni. Hogyan állapítja meg, hogy melyik lámpához melyik kapcsoló tartozik?

(Megoldás: Felkapcsol egyet, így hagyja néhány percig, majd lekapcsol egy másikat, majd lemegy. Lenne egy, a maradék kettőből pedig az égőt, amelyik meleg.)

Erőegyensúly

Egy kiegyensúlyozott mérleg egyik serpenyőjében egy vízzel félig telt pohár van. Megbomlik-e az egyensúly, ha az egyik ujjadat – a pohár érintése nélkül – óvatosan beledugod a vízbe?

(Megoldás: Igen, a mérleg ki fog billenni. Ahogy az ujjunkat belemertítjük a vízbe, felfelé mutató erő fog rá hatni. Arkhimédész törvénye szerint a vízbe merülő vagy vízben úszó testekre felhajtóerő hat, és ennek az erőnek a nagysága egyenlő a test által kiszorított víz súlyával. Newton harmadik törvénye szerint pedig az ujjnak a víz által rá kifejtett erővel ellentétes irányú és ugyanakkora nagyságú erővel kell hatnia a vízre. Ez az erő átadódik a pohárnak, majd a mérlegnek.)

KEVERT KÖZMONDÁSOK

Találd meg a szerb megfelelőjét!

Ugyanazt a bölcsességet hordozzák magukban ezek a magyar és szerb nyelvben élő közmondások. Keresd meg, melyiknek melyik a párja!

Ne igyál előre a medve bőrére! – Dva loša izbiše Miloša.

Nem zörög a haraszt, ha a szél nem fújja. – Prvo patku uhiti, a pak ju ispeci!

Megtalálja zsák a foltját. – Poznaje rda svoje gvozdce.

Sok lúd disznót győz. – Ko čeka taj i dočeka.

A türelem rózsát terem. – Nema dima bez vatre.

(Megoldás: Ne igyál előre a medve bőrére! = Prvo patku uhiti, a pak ju ispeci!)

Sok lúd disznót győz. = Dva loša izbiše Miloša.

Megtalálja zsák a foltját. = Poznaje rda svoje gvozdce.

A türelem rózsát terem. = Ko čeka taj i dočeka.

Nem zörög a haraszt, ha a szél nem fújja. = Nema dima bez vatre.

Keresd meg az értelmes szavakat!

Kerekegyháza település nevében több értelmes szó is megbújt.

Mennyit találsz?

(Megoldás: kerek, erek, egy, ház, egyház, kegy)

Mi fán terem a szóintarzia?

A szóintarzia egy nyelvi játék, melyben olyan értelmes szöveget (általában verset) ír valaki, amiben egy másik szöveg, vagy szavak vannak „elrejtve”. A szóintarzia Karinthy Frigyes egyik szellemes nyelvi játéka, elnevezése az intarzia szóból ered, mely faberakást jelent, ahol egy faanyagba egy másik fajta fából készült minta van beillesztve.

Az alábbi vers, egyúttal szóintarzia szerzője Radó György. A versben megtalálható a görög ábécé betűinek neve (vastag betűvel kiszedve), ráadásul a helyes sorrendben.

Görög Ilonka balladája

Te **csalfa** lány,

többé talán

érted **magammal** sem csatázok.

Hidd el, találgát nem kívánok.

Mindent köd **lep**. **Szil ontja** szét

bús illatát ... **Megedzé** talmi vágyad

a szívemet. S **tüzét**, a balga kéjt

öt hét alatt kihúnyni látta ágyad.

Mióta már hiába várom,

hogy lángra **kap** parázs alól

a tűz, s mint vadgalamb **dalol**

szívünk – üres minden, könnyelmű párom,

bennünk... Kinek egy szó elég,

s máris **lefekszik**, annak rút herék,

s mily **baromik** rontják el életét.

...Ma még **pirulsz** tán

s kacér **hódító** is lehetsz.

Meddig? Tíz évig, **húszig**, majd mehetsz

sétálni napnyugta utáni utcán.

S akkor – „Vén seprű” – „**Psz**, **Ilonka** az”

– „**Másképp** hívják” – így pusmog két kamasz –

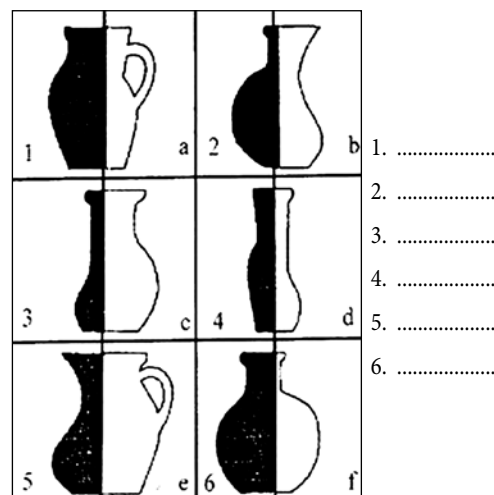
„**Lotyónak** hívják ...” S hasztalan szaladsz,

elér, rádcsap, **szíven** talál

a gyilkos **szó** meg a halál.

Keresd a párját!

Párosítsd össze az összeillő fekete és fehér részeket!

(Megoldás: 1. e, 2. f, 3. d, 4. a, 5. b, 6. c)

A helyes válasszal könyvet nyerhetsz!

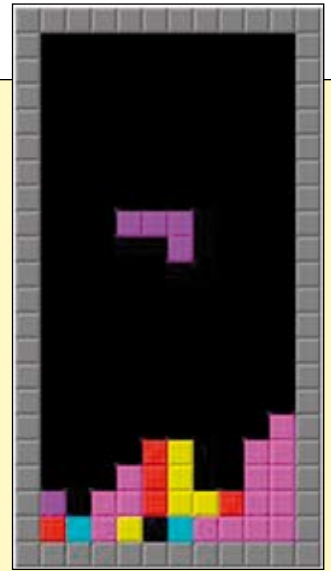
Idei 29. lapszámunkban egy filmkockát közöltünk, melyen egy csomó katonásdit játszó kamasz és közepén egy szőke, törekeny kislány áll. Sokan felismerték A Pál utcai fiúk megfilmesített változatának egy jelenetét, hisz a regény is, a film is rendkívüli élményt jelent. Vagyis helyesen választottak azok, akik megfejtésként A Pál utcai fiúkat küldték be. Mint azt valaki megjegyezte: a fiúk a grund szabad használatáért harcolnak egymás ellen. A kis Nemecek Ernő

gyávasággal vádolják, ezért csupa kisbetűvel írják a nevét, de végül bebizonyítja, hogy "mind közül ő a legnemesebb." A helyes megfejtést beküldők közül a szerencse az oromhegyesi **Vajda Blankára, az Arany János iskola ötödikéire** mosolygott. Könyvjutalmát a jövő hónap elején postázzuk.

És íme újabb feladványunk. A képen látható ügyességi és videojáték egy régi változatát bizonyára sokan felismerik. Írjátok meg, mi a neve ennek a világszerte elterjedt

játéknak, és hány éves. Eláruljuk, hogy egy orosz számítógépmérnök indította útjára, hogy aztán sok-sok változata alakuljon ki. Várjuk megfejtéseket, mielőbb küldjétek el a címünkre, legkésőbb **2017. november 16-áig!** Levélcímünk változatlan: **Jó Pajtás, Vojvode Mišića 1., 21000 Novi Sad, e-mail: jopajtas.szerk@magyarszo.rs**

Kérjük, a nevek mellett tüntessétek fel iskolátok nevét, az osztályt és a laccímet is. Köszönjük!

Állatkerti séta

A szabadkai Đuro Salaj iskola alsósai a szokásos állatkerti látogatásuk alkalmával ezúttal főkaetetésen vettek részt. Igazi élmény volt ez mindenki számára. Picúr, a foka különféle mutatóanyagokkal szórakoztatta a kedves közönséget. Elkapta a karikát, felugrott a levegőben lógó labdához, odaúszott gazdjához, aki tengeri hallal jutalmazta az ügyes emlőst. A bemutató után őszi levelekből különféle kollázsokat készítettünk. Nézzétek, mi kerekedett ki!

Fristek Benyámin, 4. c osztály, Đuro Salaj iskola, Szabadka

Etetés

Alkotás közben

Szenci Alex – Sün

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Matice srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság
Autonóm
Tartomány

Magyar
Nemzeti
Tanács

70 éves a Jó Pajtás
Vajdasági magyar nyelvemléknap

- Megjelenik a tanévben minden csütörtökön
- Első szám: 1947. január 1.
- Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács
- Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaipari Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia
- A kft. igazgatója: **Ökrész Rozália**
- A Magyar Szó napilap főszerkesztője: **Varjú Márta**
- A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Nagy Magdolna**
- Tördelés és grafikai szerkesztés: **Buzás Mihály**
- Lektor: **Tóth Eszter**
- Állandó munkatársak: **Bori Mária, Farkas Ilona, Herédi Károly, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda**
- Telefon: 021/457-100
- Kéziratokat és képeket nem őrünk meg és nem küldünk vissza
- Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon: 021/557-304, e-mail: (csak lapterjesztési ügyekben) plasman@magyarszo.rs
- Dinárfolyószámla: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás-előfizetésre!)
- Előfizetés egy évre (kb. 38-42 szám) 2000 dinár (csak beföldi kézbesítéssel)
- Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mailben)
- Készül a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken
- Jó Pajtás az interneten: www.jopajtas.com
- Szerkesztőségi e-mail: jopajtas.szerk@magyarszo.rs